

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

4 КАСТРЫЧНИКА 2012 г. ЧАЦВЕР № 192 (27307) Кошт 1300 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Працадзійны ў апошні час актыўна выкарыстоўваюць інтэрнэт. І не толькі для размяшчэння ў ім вакансій, але і для атрымання дадатковай інфармацыі аб кандыдатах на працоўнае месца. **СТАР 2**

Мадэрнізацыя — гэта пастаянны працэс. Навука ідзе наперад. Мы ведаем, што будзе ўступіць у 6-ты тэхналагічны ўклад. І калі мы хочам прабіцца ў сусветную эканоміку, нам неабходны адпаведныя вытворчасці. **СТАР 4**

Па падборы экspanaтэў музей у вёсцы Старое Сяло Віцебскага раёна, прысвечаны самаму высокаму чалавеку на зямлі Фёдару Махнову, лічыцца адным з вядучых не толькі ў раёне. Бышчам, можна ганарыцца. **СТАР 6**

Актуальна

Сяргей МАСКЕВІЧ:

«НАСТАЎНІК ПАВІНЕН БЫЦЬ АРТЫСТАМ...»

МІНІСТР адукацыі Сяргей Маскевіч падтрымлівае ідэю стварэння пры сваім ведамстве грамадскага савета, у які маглі б увайсці прадстаўнікі як педагагічнай, так і бацькоўскай грамадскасці. Аб гэтым ён паведаміў, адказваючы на пытанне журналіста «Звязды» на прэс-канферэнцыі, што прайшла напярэдадні Дня настаўніка ў Нацыянальным прэс-цэнтры:

— Прызнаюся, што я і сёння выкарыстоўваю розныя крыніцы інфармацыі пры прыняцці тых ці іншых рашэнняў — выязджаю ў школы, сустракаюся з бацькамі школьнікаў. Я цудоўна разумею людзей, якія доўгі час займаліся распрацоўкай Кодэкса аб адукацыі: яны ўсё прымалі блізка да сэрца, прапусцілі ўсё праз сябе, таму сёння яны адстойваюць сваю пазіцыю і лічаць, што тое, што мы маем, — гэта аптымальна. Але ёсць і іншыя людзі, настроены больш ліберальна, больш крытычна, якія лічаць, што многія пазіцыі, адлюстраваныя ў Кодэксе, патрабуюць пераацэнкі і пераасэнсавання. Я вельмі спадзяюся, што нарэшце запрацуе Беларускае педагагічнае таварыства, дзейнасць якога ў гэтым годзе была адноўлена. Я вельмі задаволены дзейнасцю клуба «Хрустальны журавель», які аб'ядноўвае ўдзельнікаў і пераможцаў конкурсу «Настаўнік года». Таму я ўжо ўяўляю сабе, хто б мог увайсці ў дарадчы орган. Магчыма, мы арганізуем пры міністэрстве пастаянную дыскусійную пляцоўку, у тым ліку і віртуальную, каб былі магчымы хутка даведвацца пра меркаванне грамадскасці па актуальных для ўсёй галіны пытаннях.

Галоўны вектар развіцця сістэмы адукацыі, па словах Сяргея Маскевіча, — гэта паліпашэнне якасці адукацыі, а асноўная задача ведамства на бліжэйшы час — ажыццяўленне глыбокага аналізу адукацыйных праграм і вучэбнай нагрузкі. «Як паказвае сусветная практыка, узровень ведаў школьнікаў больш якасна ацэньваецца незалежнымі экспертамі, а не школьнымі настаўнікамі. Таму Міністэрства адукацыі разглядае зараз магчымыя шляхі ўдзялення незалежнага нацыянальнага экзамену ў базавай школе», — дадаў кіраўнік ведамства.

Не выключана, у галоўным адукацыйным ведамстве таксама і магчымыя ўвядзення на трэцяй ступені агульнай сярэдняй адукацыі прафілізацыйнага навучання.

«Вышэйшы пілатаж» у педагагіцы павінен заахвочвацца матэрыяльна. Але ці гатовы наша педагагічная грамадскасць да таго, што тхосьці з калег будзе атрымліваць звышзаробкі?

— Для нас вельмі важна павысіць якасць прафарыянтацыйнай работы, — падкрэсліў міністр. — Пытанне рэгулявання патокаў выпускнікоў вельмі сур'ёзнае. Ні для каго не сакрэт, што зараз на старэйшую ступень школы можа трапіць любы ахвотны. Між іншым, старэйшая ступень фактычна з'яўляецца прыступкай для паступлення ў ВУНУ. І там проста так бацьці час за партай ужо нельга: будучы студэнт павінен быць нацэлены на навучанне, а таксама на тое, што ў ВУНУ яму прыйдзецца па-сапраўднаму «пацаць» для атрымання новых ведаў...

Сёння падрыхтоўка педагагічных кадраў вядзецца ў 14 ВУНУ. Ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі працуюць больш за 107 тысяч педагагічных работнікаў. З 1 верасня да працы прыступілі 6 300 маладых спецыялістаў — выпускнікоў устаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Закранаючы пытанне дэфіцыту кадраў у галіне, міністр падкрэсліў, што ў краіне пераважна не адчуваецца дэфіцыту педагагічных кадраў. Пры гэтым у некаторых школах прыцягваюцца да работы па асобных прадметах педагогі, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту, а таксама лепшыя студэнты 5 курса Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта і Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта. **СТАР 2**

ДА ВЕДАМА ДЭПУТАТА ПАЛАТЫ ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Першая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання пачне сваю працу 18 кастрычніка 2012 года ў 10 гадзін у зале пасяджэнняў Палаты прадстаўнікоў (Дом Урада, Авальная зала).
Рэгістрацыя дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў будзе праводзіцца 18 кастрычніка 2012 года з 9.00 да 9.50 у фая залы пасяджэнняў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

УДЗЕЛЬНІКІ МІТЫНГУ ў КЫРГЫЗСТАНЕ СПРАБАВАЛІ ПРАВРАЦНАЦІ ў ДОМ УРАДА

У цэнтры сталіцы Кыргызстана Бішкеку некалькі сотняў удзельнікаў мітынгу пратэсту спрабавалі сілай прарвацца ў будынак Дома ўрада, дзе размяшчаюцца нацыянальны парламент і апарат прэзідэнта краіны, паведамляюць інфармагенцтвы. Каля 500 чалавек прыбыло ў цэнтр Бішкека на мітынг, патрабуючы нацыяналізаваць найбуйнейшае ў краіне сумеснае з канадскім бокам золатаздабыўнае прадпрыемства «Кумтор». Калону удзельнікаў акцыі ўзначальвалі лідары парламенцкай апазіцыі ад партыі «Айчына». Некаторыя з мітынгоўцаў зламалі агароджу Дома ўрада і сілай спрабавалі пранікнуць у будынак. Аднак спроба захопу была спынена супрацоўнікамі праваахоўных органаў. Міліцыя адціснула мітынгоўцаў з дапамогай святлогаўных гранат і спэцтачывага газу. Затрымана некалькі ўдзельнікаў мітынгу. Тры чалавекі былі шпіталізаваны з агнястрэльнымі раненнямі.

БЕЛЬГІЯ ЗАСТАЛАСЯ НА СУТКІ БЕЗ ЧЫГУНАЧНАГА ТРАНСПОРТУ

Бельгійскія чыгуначнікі праводзяць сутачную забастоўку, якая паралізаваала транспартныя зносіны ўнутры краіны, паведамляе Associated Press. У выніку было адменена мноства цягнікоў, якія ідуць праз Бельгію транзітам, у тым ліку высокахуткасныя цягнікі з Вялікабрытаніі ў Францыю і назад. Работнікі бельгійскай чыгункі арганізавалі забастоўку ў знак пратэсту супраць планаў кампаніі-аператараў атпымізаваць правілы працы. На думку страйкоўцаў, гэта паставіць пад пагрозу іх занятасць і прывядзе да масавых звальненняў.

ЦЫГАРЭТЫ І АЛКАГОЛЬ ПРАВАКУЮЦЬ РАК ПАДСТРАЎНІКАВАЙ ЗАЛОЗЫ

Людзі, якія актыўна злоўжываюць спіртнымі і цыгарэтамі, могуць у больш раннім узросце ў параўнанні з астатнімі сутыкнуцца з ракам падстраўнікавай залозы, сведчыць даследаванне Універсітэта Мічыгана. Такім чынам, у звычайных курцоў, норма якіх — больш за пачак у дзень, рак, як правіла, знаходзілі ў 62 гады, а ў п'яніц (тых, хто выпівае больш за 39 грамаў алкаголю ў дзень) — у 61 год. Між тым, звычайна яго дыягностуюць у 72 гады, піша Zee News. Само па сабе курэнне з'яўляецца значным фактарам рызыкі, а алкаголь правакуе аксіляны стрэс у печані, што актывізуе запаленчыя рэакцыі, якія могуць прывесці да раку. Гэта даказвае абследаванне 811 ракавых хворых.

ФУТБОЛ ЯК ЦУД!

Не, гэта не салодкі сон.

Гэта сапраўды тая рэчаіснасць, якую можна памацаць рукамі, убачыць на газетных палосах, экранях тэлевізараў, а не ў ружовым тумане ўласных мар. Наш БАТЭ ў Мінску перамог нямецкую «Баварыю» — сусветнага гранда, аднаго з фаварытаў сёлетняга розыгрышу Лігі чэмпіёнаў.

Па заканчэнні гульні стадыён-пенсіянер «Дынама» перажываў другую маладосць. Арэна літаральна патанала ў татальнай эйфарыі. Распранутыя фанаты шапелі, журналісты задаволены ўсміхаліся, а футбалісты святкавалі цудоўную перамогу ў цэнтры поля. Вось ён, еўрапейскі фурур. Беларускія клубы яшчэ ніколі не перамагалі ў еўракубках каманды калібра «Баварыя»! А тым больш у хатнім інтэр'еры, пры родных беларусычках, з пераканаўчым лікам 3:1. Натуральна, адзіны верылі ў падобны вынік. Але многія ведалі дакладна: хлопцы Віктара Ганчарэнкі бой славуताму саперніку дадуць. **СТАР 3**

БАТЭ ў Мінску перамог нямецкую «Баварыю» — сусветнага гранда, аднаго з фаварытаў сёлетняга розыгрышу Лігі чэмпіёнаў.

«НАКІРУЕМ МАШЫНУ, ЯБЛЫКІ ЗАБЯРОМ»

ЛІТАРАЛЬНА ў мінулым нумары газеты мы ў падборцы матэрыялаў распавялі пра сёлетні багаты ўраджай яблыкаў, згадалі і пра некаторыя праблемы, якія з'явіліся здзякучы такой міласці прыроды. Наш чытач з пасёлка Міханавічы Мінскага раёна, напэўна, не паспеў азнаёміцца са свежым нумарам «Звязды», наколькі патэлефанаваў у рэдакцыю з самага ранку. У процілеглым выпадку, магчыма, пытанню ў заяўніка было б менш, але як гаспадар яго можна ў любым выпадку зразумець: яблыкаў жа усё роўна шкада.

— Абяцалі яшчэ ў канцы мінулага тыдня забраць ападкі. Я гэтую антонаўку літаральна на каленях два дні збіраў. Набраў у мякі паўтонах. Стаць зараз яны і гніюць, бо мне ўвесь час называюць іншую дату, калі прыйдуць па яблыкі.

Ды і па цане нейкі непарадак: напачатку абяцалі па 300 рублёў за кілаграм, цяпер кажуць, што плаціць будучы з разліку 150 рублёў за кілаграм, — змацына распавёў нам ін-

валід другой групы Рыгор Міхайлавіч Мішчарка.

Вядома ж, мы нагадалі чытачу і пра рэкордны ўраджай, і пра падзенне кошту яблыкаў у гэтай сувязі, і пра патрэбы перапрацоўчых прадпрыемстваў, якія, на жаль, не бясконцыя...

Але агульная інфармацыя такой і застаецца, калі табе трэба вырашыць канкрэтную праблему. Таму рэдакцыя звярнулася ў Мінскае раённае спажывецкае таварыства, пагутарыла з шэрагам спецыялістаў па нарыхтоўцы.

У чарговы раз пацвердзілася, што сёлета яблыкаў — багата. Напрыклад, ад названага спажывецкага таварыства штодня працуе шэсць машын, на перапрацоўчыя прадпрыемствы адвозяць па 30 тон пладоў. Між тым, дадалі спецыялісты «па сакрэце», зараз у Мінскай вобласці без праблем можна здаць яблыкі толькі на Барысаўскі кансервавы завод. У іншых абласцях, куды рэкамендавана здаваць на перапрацоўку сёлетні ўраджай (на прадпрыемствы ў Глыбокім, Пінску, Баранавічах), яго вядуць па... запісе. Настолькі вялікія аб'ёмы сёлета.

Калі гаварыць пра сітуацыю з чытачом, дык да яго ў прызначаны дзень папросту... не даехалі. Усё па той жа,

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

як запэўнілі нас, прычыне: машына ўжо была загрузана. А потым нарыхтоўчыч, да якога звярталіся жыхары пасёлка з набалелай праблемай, запісаў, што яблыкі забяруць праз некалькі дзён.

Але рэдакцыя паабяцалі ўзяць пытанне на асаблівы кантроль, падкрэслілі, што машына да жыхара з вуліцы Школьнай (і не толькі да яго аднаго) абавязкова дойдзе. Пра цану таксама нічога новага сказана не было. Папершае, яна аб'ектыўна зніжаецца. Па-другое, каб не плаціць падаходны падатак, трэба прадаставіць даведку з сельскага Савета, што ўраджай вырашаны на ўласным участку. Але некаторым вяскоўцам няма часу для таго, каб узяць патрэбную паперку.

А ад сумы закупкі дзевяццацца заплаткі 12 працэнтаў падаходнага падатку, калі не будзе вышэйназвана даведкі. Магчыма, нарыхтоўчыч сваімі словамі спрабаваў давесці гэтую інфармацыю, але не ўсё яго зразумелі. Адсюль і ўзнікла пэўная блытаніна з лічбамі. На момант нашага звароту нам казалі, што закупачная цана на яблыкі — 200 рублёў за кілаграм пры наяўнасці даведкі з сельскага Савета.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Адабраныя прэтэндэнты на Прэмію ўрада краіны за дасягненні ў галіне якасці 2012 года

П'ЯЦДЗЯСЯТ беларускіх прадпрыемстваў з розных галін эканомікі трапілі ў спіс прэтэндэнтаў на званне лаўрэата і будучы змагацца за перамогу ў конкурсе, каб атрымаць Прэмію ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці 2012 года.

Як адзначаюць арганізатары, найбольшая канкурэнцыя сёлета чакаецца па такіх напрамках дзейнасці, як вытворчасць харчовых тавараў і сельскагаспадарчай прадукцыі, а таксама прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння. Сярод удзельнікаў такія вядомыя ў Беларусі і за межамі нашай краіны прадпрыемствы і брэндзі, як Беларускае металургічнае завод, «Гомсельмаш», «Амкадор», «Марка», «БЕЛІТА», «Элема», «Камунарка»,

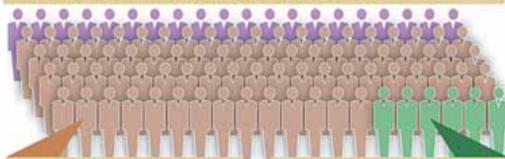
«Спартак», «Санта Брамар» і інш. Большая частка прэтэндэнтаў удзельнічае ў конкурсе не першы раз — ім трэба будзе пацвердзіць званне лаўрэата, атрыманае раней. І толькі чвэрць прэтэндэнтаў будзе ўдзельнічаць у конкурсе ўпершыню. Распачаты дру-гі этап конкурсу, калі пасля вывучэння экспертамі пададзеных дакументаў праводзіцца наведанне прадпрыемстваў прэтэндэнтаў, каб на месцы ацаніць стан працы ў галіне якасці.

Чакаецца, што пераможцы стануць вядомыя ў канцы года — лаўрэаты атрымаюць дыпломы, сімвалы прэміі і, што найбольш важна, права выкарыстання ў маркіроўцы прадукцыі, дакументацыі і ў рэкламных матэрыялах выявы эмблемы прэміі.

Іван СТУЖКА.

АЙЧЫННАЯ ШКОЛА СЁННЯ

больш за 107 тыс. педагагічных работнікаў працуюць ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі Беларусі

94 295 з іх настаўнікаў-прадметнікаў
6 300 маладых спецыялістаў з 1 верасня 2012 года пачалі работу*

У 2012/2013 навучальным годзе

у **3 тыс. 324** установах агульнай сярэдняй адукацыі навучаюцца амаль **912 тыс.** вучняў, у тым ліку:

86 912 выпускнікоў IX класаў

60 383 выпускнікоў XI класаў

больш за **91 тыс.** вучняў у першых класах

На міжнародных алімпіядах у 2010-2012 гг. беларускія школьнікі заваявалі **80** медалёў

* выпускнікоў устаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі

Крыніца: Міністэрства адукацыі Беларусі.

© Інфармацыя БЕЛАТА

«НАСТАЎНІК ПАВІНЕН БЫЦЬ АРТЫСТАМ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 — Я лічу, што, калі ў школе ёсць яка вопытныя кадры, так і моладзь, — гэта цудоўна, таму што павінна быць пераемясца пакаленняў. Сталыя настаўнікі павінны перадаваць свой досвед маладым. Таму, калі ў педагогаў, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту, будзе жаданне і магчымасць працаваць у школе, мы будзем гэта толькі вітаць. Але, як паказваюць даследаванні, абсалютна большасць педагогаў, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту, не жадае працягваць педагогічную работу. Для настаўнікаў надзвычай актуальна прафесійнае выгараанне. А настаўнік, я ўпэўнены, павінен граць. Ён павінен быць артыстам і якасна выконваць на ўроку сваю ролю... Толькі ў гэтым выпадку можна разлічваць на поспех.

Як вядома, са студзеня 2013 года ў Беларусі стартуе пілотны праект па новым механізме фінансавання ўстановаў адукацыі, зыходзячы з нарматыву на аднаго вучня. Міністр адукацыі лічыць, што сістэму аплаты працы педагогаў трэба змяняць і прывязваць яе да канкрэтных вынікаў іх работы.

Старшыня ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Аляксандр БОЙКА паведаміў журналістам, што сярэдні заробак у сферы адукацыі сёння складае 332 долары, а напрыканцы 2010 года ён склаў 427 долараў.

— На жаль, нягледзячы на тое, што тарифная стаўка першага разраду некалькі разы пераглядалася, нам пакуль не ўдалося выйсці на узровень 2010 года. Пагадзіцеся, што пры выбары настаўніка для свайго дзіцяці бацькі кіруюцца або грамадскай думкай (цікавяцца меркаваннем суседзяў, сваякоў, сяброў), або ўласным досведам. Таму ўсе масава ідуць да аднаго настаўніка і праходзяць міма іншых. Я абсалютна ўпэўнены, што вышэйшы пятаж у педагогіцы павінен заахоўвацца матэрыяльна. Але ці гатовыя мы прадаваць грамадскае да таго, што хтосьці з калегаў будзе атрымліваць звышзаробкі? Асабіста я ў гэтым не ўпэўнены... Сёння вядзецца работа над праектам аб атэстацыі педагогічных работнікаў. Пазіцыя прафсаюза заключаецца ў тым, каб розніца ў аплаце за навунасць першай, другой і вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі ў педагогаў была істотнай. Каб ва ўсіх педагогаў быў стымул да павышэння сваёй кваліфікацыі...

Надзея НИКАЛАЕВА.

У МІНСКУ ЦЯПЕР БУДУЮЦЬ 14 ГАСЦІНІЦ

Цяпер у горадзе ўзводзяцца 14 гасцініц, і яшчэ 18 аналагічных аб'ектаў знаходзяцца на стадыі праектавання. Пра гэта паведамілі ў камітэце эканомікі Мінгарвыканкама.

Узвядзенне гасцінічных комплексаў стала адным з кірункаў інвестыцыйнай дзейнасці ў сталіцы. Намаганні горада накіраваны на развіццё інфраструктуры ў рамках падройтковага да чэмпіянату свету па хакеі 2014 года.

— Сёння ў горадзе Мінску дзейнічаюць 27 атэляў, 2 аналагічныя аб'екты знаходзяцца на рэканструкцыі, — адзначылі ў камітэце. — К 2014 году ў сталіцы маюць намер пабудаваць 32 гасцініцы і стварыць, такім чынам, больш за за 7 тыс. новых гасцінічных месцаў.

Сёлетня, у прыватнасці, будзе завершана рэканструкцыя «Прэзідэнт-атэля», у верасні ўведзены ў эксплуатацыю атэль «Гарні». Плануецца, што ў першы год працы гэтыя аб'екты прынесуць значныя валютныя паступленні. У камітэце таксама падкрэслілі, што, ствараючы шырокую гасцінічную інфраструктуру, ужо сёння неабходна рыхтаваць аснову для яе запанування, развіваючы сферу ўязнога турызму і эфектыўна пазіцыянуючы гэты від паслуг на міжнародным рынку.

Усе пабудаваныя гасцінічныя аб'екты, бізнэс-цэнтры, забудоўваліся комплексна будучы запатрабаваныя і стануць прыносіць прыбыткі і пасля правядзення чэмпіянату, лічыць у камітэце.

«Мінск-Навіны».

ШЧАСЛІВАЯ «ХУТКАЯ»

У Магілёве ўначы 2 кастрычніка аўтамабіль «Фальксваген Гольф» сутыкнуўся з двума аўта і загарэўся.

За рулём «Фальксвагена» быў 30-гадовы жыхар Магілёва. Паводле паведамлення ДАІ, ён выбару неабяшчарую хуткасць, не звярнуў увагі на мокры асфальт, у выніку чаго адбылося сутыкненне з двума аўтамабілямі, прыпаркаванымі на краі дарогі. Аднак на гэтым справа не скончылася: «Фальксваген», у якога абараваўся бензаправод, загарэўся. І толькі шчаслівы выпадак выратаваў вадзіцеля. — Менавіта тады ў гэтым месцы празраджаў аўтамабіль хуткай дапамогі, — расказала інспектар аддзялення па апагіцыі і прапагандзе Магілёўскай ДАІ Тацяна Стара-сотнікава. — Медыцынская брыгада выцягнула мужчыну з аўтамабіля: алёкэй ён не атрымаў, але быў траўмаваны ў выніку аварыі. Паводле папярэдняй інфармацыі, вадзіцель быў нецвярзозы.

Ілона ІВАНОВА.

РЫНКУ ПРАЦЫ ПАТРЭБНЫ СПЕЦЫЯЛІСТЫ

ЯК людзі зараз шукаюць работу? Што прапаноўваюць наймальнікі? На якія хітрасці ідуць пры вывучэнні кандыдатаў на пасаду? Якія новыя формы работы прапаноўваюць? Беларускі рынак працы спрабуе адаптавацца да патрэб часу, ён становіцца больш гнуткім і мабільным.

ПРА ЗАРОБАК І НЕ ТОЛЬКІ

Якія зарплаты прапануюць нам сёння? У Мінску ёсць вакансіі юрыста з заробкам у 2 млн рублёў (у Разлікова-даведаным цэнтры), і ў той жа час грузчыкам краны гатовы плаціць ад 4 мільёнаў. Медсестры абяцаюць ад 1 мільёна беларускіх рублёў у дзяржаарганізацыі і да 520 долараў у прыватным медыцынскім цэнтры. А тэзь «Мінск» шукае прыбыральшычка на зарплату ў 3,4 млн рублёў, затое сярэдня школа № 202 згодна праекта РАВОТА.TUT.BY, паказала: з 84% чалавек, якія прынялі ўдзел у ім, 64% заявілі, што зараз працуюць, аднак знаходзяцца ў пасіўным пошуку працы і перыядычна праглядаюць новыя вакансіі, прычым 27% робяць гэта штодна.

У эканоміцы нашай краіны ў студзені — чэрвені 2012 года было задзейнічана 4574,1 тыс. чалавек.

Фактараў змяняць работу можна быць шмат. Асноўная прычына — гэта нізкая заробатная плата (пра гэта заявілі 44% апытаных). Цікава, што ўсяго 4% апытаных задаваліся іх месца працы і яны не збіраюцца яе мяняць у бліжэйшы час. Яшчэ 8% хочаць і не задаволены месцам, дзе працуюць, але не шукаюць альтэрнатывы.

На рынку працы па-ранейшаму назіраецца дысбаланс попыту і прапановы. Работадаўцы шукаюць менеджараў па продажам, кіроўцаў, прарабаў, зваршчыкаў, мантажнікаў, тынкоўшчыкаў, кладашчыкоў, заатэжнікаў, грузчыкаў. Так, па словах кадровак, найбольшы попыт сёлетня ў першым паўгоддзі назіраўся на спецыяльнасці будаўнічых спецыяльнасцяў, ай-цішнікаў, бухгалтараў, медыкаў, адміністрацыйны персанал. Таксама запатрабаваны на рынку працы спецыялісты, якія маюць не толькі вышэйшую спецыяльнасць, але і спецыялізацыю ў сваёй галіне.

ІНТЭРНЭТ У ДАПАМОГУ

Сёння ўсё больш і больш людзей шукаюць працу з дапамогай інтэрнэту. Так, усё тое ж апытанне, праведзенае ў рамках праекта РАВОТА.TUT.BY, паказала, што задзейнічаны інтэрнэт у пошуках працы 62% апытаных. Фактараў змяняць работу можна быць шмат. Асноўная прычына — гэта нізкая заробатная плата (пра гэта заявілі 44% апытаных). Цікава, што ўсяго 4% апытаных задаваліся іх месца працы і яны не збіраюцца яе мяняць у бліжэйшы час. Яшчэ 8% хочаць і не задаволены месцам, дзе працуюць, але не шукаюць альтэрнатывы.

НА ЗАПРАЎКАХ ПАВЯЛІЧЫЎСЯ КОШТ ПАЛІВА

Канцэрн «Белнафтахім» зацвердзіў з 3 кастрычніка новыя адпукныя і рознічныя цэны на нафтапрадукты. Рознічныя цэны на бензін і дызельнае паліва, якія рэалізуюцца праз АЗС, павялічыліся ў сярэднім на 5 працэнтаў.

Як паведамілі ў прэс-службе канцэрна, цяпер на аўтазаправачных станцыях рознічныя цэны на нафтапрадукты наступныя: бензін Нармаль-80 — 6 750 рублёў за адзін літр, бензін АІ-92 — 6 950 рублёў, бензін АІ-95 — 7 500 рублёў, дызельнае паліва — 7 650 рублёў, дызельнае паліва Еўра-5 — 8 050 рублёў за адзін літр. Перагляд цен на нафтапрадукты, які пачаўся ў канцы года, праведзены ў сувязі з ростам цен на нафту і сыравіну (на 19 працэнтаў у параўнанні з узроўнем чэрвеня гэтага года, калі адбылася папярэдняя карэжціроўка цен на нафтапрадукты), а таксама «ў мэтах запатанга збліжэння цен на тавары ў краінах Мылнага саюза і павышэння эфектыўнасці працы беларускіх нафтаперапрацоўчых заводаў для забеспячэння магчымасці далейшай мадэрнізацыі вытворчасці».

ВЫРАСЛІ ЦЭНЫ НА МЯСА

З 4 кастрычніка ў краіне павялічваюцца граничныя максімальныя адпукныя цэны на свініну і ялавічыну ў тушах. Такое рашэнне ўтрымліваецца ў пастанове Міністэрства эканомікі №78 ад 1 кастрычніка. Апошняе ўступае ў сілу з вышэйназванай даты.

Пастановай міністэрства павялічаны граничныя максімальныя адпукныя цэны: на свініну ў тушах — да ўзроўню дзейнай зараз адпукной цэны на буйнакавалкавы мяса-хонды паўфабрыкат са свініны, на ялавічыну ў тушах — на 30 працэнтаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

вялікім адрывам другое месца займае пошук працы праз сувязі і знаёмства (27% апытаных).

У сваю чаргу, працадаўцы ў апошні час таксама актыўна выкарыстоўваюць інтэрнэт. І не толькі для размяшчэння ў ім вакансій, але і для атрымання дадатковай інфармацыі аб кандыдатах на працоўнае месца. У прыватнасці, для гэтага яны праглядаюць звесткі з сацыяльных сетак. Прычым менеджары па падборы персаналу такім чынам ацэньваюць не прафесійныя якасці, а асабістыя. «Вывучыўшы профіль, можна зразумець, напрыклад, ці падыйдзе па карпаратыўнай культуры чалавек пэўнай кампаніі», — сцвярджае дырэктар ІТ-кампаніі **Вольга ПЯТРОВА**. Наколькі гэта звычайна і ці не могуць патэнцыйныя кандыдаты палічыць выкарыстанне інфармацыі з сацыяльных сетак умяшаннем у прыватнае жыццё, абмяркоўвалі эксперты «**Круглага стала**». «Цяжкасці і тэндэнцыі сучаснага стымулявання працы ў Рэспубліцы Беларусь». І сышліся ў меркаванні, што HR-спецыялісты маюць права выкарыстоўваць звесткі, якія размешчаны ў інтэрнэце ў адкрытым доступе.

У студзені — чэрвені 2012 года было задзейнічана 4574,1 тыс. чалавек.

Фактараў змяняць работу можна быць шмат. Асноўная прычына — гэта нізкая заробатная плата (пра гэта заявілі 44% апытаных). Цікава, што ўсяго 4% апытаных задаваліся іх месца працы і яны не збіраюцца яе мяняць у бліжэйшы час. Яшчэ 8% хочаць і не задаволены месцам, дзе працуюць, але не шукаюць альтэрнатывы.

На рынку працы па-ранейшаму назіраецца дысбаланс попыту і прапановы. Работадаўцы шукаюць менеджараў па продажам, кіроўцаў, прарабаў, зваршчыкаў, мантажнікаў, тынкоўшчыкаў, кладашчыкоў, заатэжнікаў, грузчыкаў. Так, па словах кадровак, найбольшы попыт сёлетня ў першым паўгоддзі назіраўся на спецыяльнасці будаўнічых спецыяльнасцяў, ай-цішнікаў, бухгалтараў, медыкаў, адміністрацыйны персанал. Таксама запатрабаваны на рынку працы спецыялісты, якія маюць не толькі вышэйшую спецыяльнасць, але і спецыялізацыю ў сваёй галіне.

ПРАЦА НА ДАМУ

Нашы працадаўцы становяцца больш гнуткімі. Некаторыя ўжо не патрабуюць ад сваіх супрацоўнікаў знаходжання 8 годзін у офісе, а гатовы плаціць за выкананую працу, прычым не важна, дзе і калі менавіта вы яе выканалі. У некаторых фірмах практыкуюцца аддаленая праца, надомная праца, калі бухгалтары, менеджары па закупках і іншыя працуюць дома, прыязджаючы ў офіс толькі час ад часу. Гэта выгадна і наймальнікам — адпалае патраба ў арандзе вялікага офіса, уладкаванні працоўных месцаў, і работнікам — дазваляе спалучаць працу з сямейнымі абавязкамі (напрыклад, з доглядам дзяцей ці са старшляк), спрыяе атрымнанню дадатковага даходу і г.д.

Як было сказана на правядзеным у Мінску **экспертна-медый-**

Фота Алякс. КЛЕШЧУКА.

спрыяе з'яўленню нестандартных формаў занятасці: працы па-за асноўным офісам (асабліва гэта распаўсюджана сярод праграмістаў), няпоўнага працоўнага часу (частковай занятасці), гнуткага працоўнага графіка, сумаванага ўліку працоўнага часу і г.д.

Як лічыць аналітыкі ў галіне рынку працы, у развіццё краінах такімі формамі занятасці ахоплены ў сярэднім ад 15% да 30%, а то і 40% работнікаў. Сёння такая тэндэнцыя знаходзіць сваё развіццё і ў Беларусі.

Як паведамілі карэспандэнты «Звязды» ў прэс-службе Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі, у 2012 годзе было праведзена даследаванне ў мэтах вывучэння маштабаў распаўсюджвання гнуткіх формаў занятасці і афармлення наймальнікамі пры гэтым працоўных адносін з работнікамі. У двух апытаннях прынялі ўдзел больш за 340 суб'ектаў гаспадарання: буйныя і сярэднія арганізацыі, малыя і мікраарганізацыі, індывідуальныя прадпрыемствы, якія займаюцца самымі рознымі відамі дзейнасці. Ааналіз адказаў удзельнікаў апытання паказаў, што 82% з іх у 2011 годзе выкарыстоўвалі нетыповыя формы занятасці работнікаў. У цэлым, ва ўсіх гэтых суб'ектах

АБЗАЦ

сажыр быў дастаўлены з траўмамі ў гарадскую бальніцу Керчы. Паводле папярэдніх звестак, у яго пералом нагі.

ПОЎНЫ АБЗАЦ

У Вялікабрытаніі двум сябрам, якія рэгулярна наведвалі адзін і той жа рэстаран з фуруштанным прычыпам работы, назаўсёды адмовілі ў абслугоўванні. Па назіраннях кіраўнікоў кропкі грамадскага харчавання, парчка пастаянна з'яўдала ўсё, не пакідаючы нічога астатнім наведвальнікам. Рэстаран прапанава сваім кліентам самастойна сабраць для сябе страву з інгрэдыентаў, якія ёсць у наяўнасці (сырое мяса і гародніна ляжачы ў вялікіх талерках, і кожны можа «сканструяваць» пачастунак на свой густ). Пасля хукар абмажвае тое, што выбрана. Пры гэтым колькасць падыходзіць на аб'ём гаванна — трэба толькі заплаціць 12 фунтаў. Як расказвае абслуговы персанал, сябры змяталі ўсё, што падавалася, пры гэтым ніколі не замаўлялі напі і не плацілі за дадатковыя паслугі. Нядаўна дырэктар рэстарана падышоў да іх і папрасіў ніколі больш не прыходзіць. «Мы, ў рэшце рэшт, не дабрачынная арганізацыя, а кампанія, якая хоча зарабіць», — сказаў ён.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

Извещение об открытом аукционе по продаже объектов недвижимости в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Начальная цена (руб.) с учетом НДС	Сумма задатка (руб.)	Условия продажи	Характеристика объекта
1.	Комплекс зданий и сооружений (капитальные строения с инв. №№ 400/С-49630, 400/С-49634, 400/С-41847)	г. Гродно ул. Буденного, 28	2 556 495 480	255 000 000	Продажа в собственность	Склад (площадь 214,8 кв.м), склад с подвалом, компрессорная, навес (площадь 543,8 кв.м), два склада навес (площадь 475,0 кв.м) асфальтобетонное покрытие, бетонное покрытие, ворота, калитка, электрическая сеть, тепловая сеть. Площадь земельного участка — 0,3138 га, кадастровый номер 44010000002005061.

Лот продается по договору поручения. Здания частично обременены договорами аренды. Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: 1) Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594 получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Извещение об открытом аукционе по продаже права аренды изолированных помещений и зданий в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь (кв.м)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Условия продажи	Характеристика объекта и условия использования
1.	Право аренды здания на 5 лет	г. Гродно, ул. Репина, 45	727,7	34 973 640	3 500 000	Аукцион без условий	Одноэтажное кирпичное с подвалом.
2.	Право аренды изолированных помещений на 5 лет	г. Гродно, ул. Шорса, 39	426,1	20 384 460	2 000 000	Исключить использование помещений под магазин продовольственных товаров	Помещения на 1-ом этаже 3-этажного здания.

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости». Лоты продаются по договору поручения.

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: 1) Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594 получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

Извещение об открытом аукционе по продаже объектов недвижимости в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Начальная цена (руб.) без учета НДС	Сумма задатка (руб.)	Условия продажи	Характеристика объекта
1.	Комплекс зданий и сооружений (капитальные строения с инв. №№ 400/С-36937, 400/С-36938, 400/С-36939, 400/С-36940, 400/С-36941, 400/С-36942, 400/С-36944, 400/С-36945)	г. Гродно, Сидельское шоссе, 4а	4 739 472 000	470 000 000	Продажа в собственность	Мастерская, площадью 493,7 м.кв., материально-технический склад, площадью 767,5 м.кв., растворо-бетонный узел, площадью 59,3 м.кв., бытовое помещение, площадью 651,6 м.кв., трансформаторная подстанция, площадью 47,5 м.кв., склад цемента площадью 109,8 м.кв., заправочная станция, площадью, 22,4 кв.м, компрессорная станция площадью 47,9 м.кв., забор железобетонный, протяженностью 323,0 м.п., забор металлический, протяженностью 135,0 м.п., ворота с калиткой, площадью 14,3 м.кв., мачта осветительная — 2 шт., площадь земельного участка 4,1325 га, кадастровый номер 44010000002004646.

Лот продается по поручению комиссии по работе с имуществом, обращенным в доход государства, при Гродненском горисполкоме. Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: 1) Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594 получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: Доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

2) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

3) Победитель аукциона обязан в течение 7-ми рабочих дней с момента подписания протокола аукциона заключить договор купли-продажи.

4) Оплата за объект производится: 50% в день заключения договора купли-продажи, оставшиеся 50% в течение 10 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи.

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефоны для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Аукцион состоится 5 ноября 2012 года в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. №61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. **Заявления принимаются с 4 октября по 30 октября 2012 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта:

■ Ну і ну!

РАСПІСАЛІСЯ Ё... БАЛЬНІЧНАЯ ПАЛАЦЕ

Зарэгістраваць шлюб Наталля Мікіцэвіч і Анатоль Прускі планавалі ў Тумілавіцкім сельскім Савеце Докшыцкага раёна. Але нявеста — нечаканы зігас лёсу — трапіла ў Полацкую бальніцу. Урачы рабілі ўсё магчымае, каб своечасова вылучыць Наталлю ў выпісцае яе напярэдадні веселля. Але ж, на жаль, ім гэта зрабіць не ўдалося: дзяўчыне катэгорычна забаранілі пакідаць бальніцу.

Тады кіраўнік справам Тумілавіцкага сельвыканкама Валянціна Наско прапанавала: калі ўжо Наталля не можа прыехаць у вёску, трэба ехаць да яе, каб непасрэдна ў бальніцы правесці цырымонію. Кіраўніцтва бальніцы сітуацыю зразумела і не адмовіла ў рэгістрацыю шлюбу ў медыцынскай установе.

Медыкам і хворым, якія сталі выпадковымі сведкамі незвычайнай падзеі, гэтак вяселле запамінаецца на ўсё жыццё. Да бальніцы, як мае быць, прыехаў вясельны картэж. Ад жаніха запрабавалі прызначаную ў каханні... Нявесту рыхтавалі да цырымоніі ў палаце: вясельны строй, прычоска — усё было!

Ардынарская ператарылася ў абрадавую залу. Там па старажытнай беларускай традыцыі закаханыя сталі на святочнае палатно, абмяняліся заручальнымі прэсцёнкамі, станцавалі самыя першы ў жыцці ў якасці новаспечаных мужа і жонкі вальс. Не абыйшлося і без сімвалічнага напою — шампанскага, але, вядома, ў дазволенай медыкамі колькасці.

Новай беларускай самі папанцавала на добрых людзей, якія працягваюць у медыцынскай установе і сельвыканкаме. Дарэчы, і для выканкама менавіта гэтая рэгістрацыя шлюбу стала першай вясняной. **Аляксандр ПУКШАНСКІ.**

■ Акцыя

«ЛЁС ЛЕСУ — У НАШЫХ РУКАХ»

Пад такім дэвізам ва ўсіх рэгіёнах краіны 13 лістапада па ініцыятыве Міністэрства лясной гаспадаркі пройдзе агульнарэспубліканская акцыя «Чысты лес». Яе асноўная мэта — прыцягнуць увагу грамадскасці да неабходнасці беражліва ставіцца да лесу і не засмечваць яго.

Тое, што гэтая праблема, на жаль, застаецца вострай, пацвярджаюць лічбы. За 8 месяцаў у лясным фондзе сабрана амаль 8 тысяч кубічных метраў бытавога смецця. Большая яго частка — каля 3 тысяч кубаметраў — знаходзілася ўздоўж аўтамабільных дарог. Амаль 2 тысячы кубаметраў смецця сабрана ў месцах аддчачынку і на прылеглых да іх тэрыторыях. Яшчэ 3 тысячы кубаметраў рознага бытавога смецця сабралі вакол населеных пунктаў і данчых пасёлкаў.

Узяць удзел у акцыі можа кожны ахвотны. Трэба толькі звярнуцца ў любое лясніцтва і заявіць пра сваё жаданне паўдзельнічаць у ёй. Арганізацыя Міністэрства лясной гаспадаркі забяспечыць усіх добраахвотнікаў неабходным рыштункам, арганізацыя вывоз смецця. Увогуле, нагадаем, акцыя праводзіцца ўжо чацвёрты год і паспела сабраць пастаянных удзельнікаў. Штогод у ёй бяруць удзел больш за 10 тысяч чалавек.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Здарэнні

НЕ ЗАЎВАЖЫЎ ДРЭВА

У Віцебску каля 23.00 на вуліцы Люднікава загарэў грузавы аўтамабіль «МАЗ» з паўпрычэпам. Потым высветлілася, што за рулём яго знаходзіўся мужчына ў стане моцнага алкагольнага ап'янення. Праехаўшы метраў дзесяць, машына «ўпёрлася» ў дрэва. Вадыцель, не разумеючы, чаму яна не едзе далей, стаў газаваць. Так працягваліся некалькі хвілін, пакуль ад моцнага трэння не загарэлася гума шын.

Міліцыянеры, якія прыезджалі міма, убачылі, што ў аўтамабіля гараць колы. Паспрабавалі патушыць полымя, але агонь хутка распаўсюдзіўся па аўтамабілі.

У выніку пажару былі знішчаны матарны адсек, агнём пашкоджаны кабіна, ярэдняк частка паўпрычэпа і груз на паўпрычэпе — будаўнічы ўцяпляльнік (10 куб. м). Аўтамабіль належыць аднаму з наваполацкіх прыватных прадпрыемстваў. Лёс гора-кіроўцы вырашыць следства. Аб гэтым паведзілі ў Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ДЖЭДАЙ» ПАДВЁЎ НА ВАДАСХОВІШЧЫ

На гадзінніку было 3.32 ночы, калі выратавальнікам стала вядома: каля пасёлка Ратамка ў акваторыі Заслаўскага вадасховішча знаходзіцца людзі, якія не могуць самастойна дабрацца да берага — не заводзіцца рухавік яхты.

— Калі нашы спецыялісты прыбылі на месца выкліку, на адлегласці 10 метраў ад берага сапраўды знаходзілася яхта «Джэдай», якая належыць таварыству з абмежаванай адказнасцю «Тытун-Інвест» (філіял «Робінсан-клуб»). У ёй былі чатыры чалавекі: два хлопцы і дзве дзяўчыны, — паведамілі ў цэнтры прапаганды і навування пры Мінскім абласным упраўленні МНС. — Выратавальнікі на матарнай лодцы «Брык-450» даставілі на бераг дзвюхат, якія былі нападлітку. Стан іх быў здавальняючы, у шпіталізацыі яны патрэбы не мелі. Маладзёны ад дапамогі адмовіліся.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАД'ЯВІЦЕ ВАШ СПІРТ!

Колькі спірту можна схавачы ў салоне мікрааўтобуса, ды так, што з першага погляду аўтамабіль выглядае пустым? Шмат, да 4 тысяч літраў. Праўда, трэнавацца трэба доўга, сістэматычна. Менавіта гэтае, апошняе, слова, хутчэй за ўсё, будзе рэфрэнам гучаць у крымінальнай справе, якая пагражае жыццару Баранавіч.

30 верасня непадалёк ад Лунічна супрацоўнікі Баранавіцкага мікрааўтобуса аддзела фінансавых міліцыі, супрацоўнікі транспартнай міліцыі і гарадскога аддзела ўнутраных спраў затрымалі два мікрааўтобусы. Ва ўмела абсталяваных тайніках затрыманых аўтамабіляў знайшлася ні многа ні мала — а 800 5-літровых бутэлек са спірта. Агульны кошт змесціва «схованкі» — 200 мільяёну рублёў. Адзін з парушальнікаў не так даўно ўжо трапіў у поле зраў праваахоўных органаў — перавозіў 2 тоны спірту. У той раз, праўда, аматар высакаградускай вадкасці быў пакараны толькі адміністрацыйна — не атрымаўшы даказання, што нелегальнымі перавозімі спірту ён займаецца сістэматычна. Пакуль ідзе разбор, на канфіскаваныя ў парушальнікаў спірт і аўтамабілі накладзены арышт.

— Сёння ўжо не самагон рэалізацыю ў так званых «кропках», а невядмома паходжаннага сурогат з разведзенага спірту. Прыгатаваць яго і танней, і хутчэй, — шкадуе начальнік Баранавіцкага мікрааўтобуса аддзела Упраўлення дэпартаменту фінансавых расследаванняў КДК РБ па Браслаўскай вобласці Уладзімір Семанюк. — Чым пагражае такі бізнес, зразумела. Яшчэ на спылку трагічныя смерці турбуюць з-за атравачвання няясныхна спіртнымі напоямі ў Турцыі і Чэхіі. На жаль, пакаранне, прадугледжанае за такое вось прадпрыемальніцтва ў нашай краіне, на мой погляд, занадта мяккае...

Таццяна ГРЫНКЕВІЧ

У мікрааўтобусах было схавана 800 бутэлек спірту.

ФУТБОЛ ЯК ЦУД!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што такое «Баварыя»? Гэта 112 гадоў слаўнай гісторыі, якую разгортваюць перад намі дзесяткі слаўных футбалістаў. Напрыклад, абаронца, легенда нямецкага футбола, чэмпіён свету-1974 Паўль Брайтнэр. Зараз сівабароды гер Паўль працуе ў штабе «Баварыі» і таксама сачыць за падзеямі мінскага матча «чырвоных». Эмоцыі, напэўна, утойваў унутры, часам кранаючы пальцамі падбароддзе. А вось большую гаму пацуючы можна было бабачыць на твары Улі Хэнкса, прэзідэнта клуба, які калісьці правёў за «Баварыю» больш за 230 матчаў у амплуа нападаючага. Бачачы, як яго каманда саступае беларусам, ён проста апуская вочы долу, працяраў іх, нібы сапраўды бачыў усё ў дрэнным, незвычайным сне, а пасля неяк проста нервова пляснў у ладкі — фініш. Зорная «Баварыя» хоць і гуляла без Ар'ена Рабэна і Марыа Гомеса, аднак нічога не здолела супрацьпаставіць камандзе, якая амаль цалкам складаецца з беларускіх хлопцаў. Спачатку стадыён ускалыхнуў голам Аляксандр Паўлаў, а пасля Віталь Радзівонаў прымусяў Мануэля Ноера ў другі раз вымаць мяч з сеткі. Паміж галамі барысаўчан быў трывожны трагічны стрэл Франка Рыбёры, але, па вялікім рахунку, гэты удар няк не паўплываў на вынік. Беларуская каманда нават здолела яшчэ раз пакрыўдзіць гасцей. 3:1 — другая феерычная перамога БАТЭ ў сёлетняй Лізе чэмпіёнаў, пасля якой беларусы захоўваюць лідарства ў сваім квартэце.

— Згаджуся, што ў моманце, калі я забіваў, прысутнічаў элемент выпадковасці, — адказвае на пытанні журналістаў стамлены Аляксандр Паўлаў, які адразу пасля сустрэчы атрымаў некалькі sms-вішаванняў. — Але пабольш бы такіх выпадковасцяў. А «Баварыя» дзейнічала так, як нас папярэдзвалі трэнеры.

— Безумоўна, разумеем, што гэта сенсацыя, — адзначае яўна задаволены Аляксандр Глеб, які гуляў супраць «Баварыі» яшчэ ў Бундэслізе. — Мы заслужылі перамогу, аддалі ўсе сілы на полі. Я наогул ганаруся хлопцамі. Будзем імкнуцца працягваць падобным чынам. У будучыні гэтая каманда можа вырашаць вялікія задачы.

Дарэчы, за падзеямі на малахітавым дынамаўскім газоне назіралі 24 636 балеўшчыкаў. Месцаў вольных сапраўды хапала, а таму дзіўна, чаму з двухмільённага горада не назіралася тысяч трыццаць, каб падтрымаць нашага чэмпіёна. Хто ведае, можа, кагосьці напалухалі цэны на квіткі, а можа, нехта збірае грошы на бліжэйшыя хатнія матчы зборнай, аднак гэта ўсё роўна не падстава.

— Шчыра кажучы, засмуціла тое, што былі свабодныя месцы на трыбунах, — зауважае Дзмітрый Мазалеўскі, нападаючы БАТЭ. — І я не ведаю, на каго ісьці глядзець, як не на «Баварыю». Думаю, на нашым матчы з «Валенсіяй» будзе аншлаг і, спадзяюся, балеўшчыкі нас падтрымаюць.

Зразумела, гэта не тычыцца тых, хто ўвесь матч актыўна «хварэў» за сваіх любімых. Гледачы наогул творча падрыхтаваліся да гульні. Нехта па традыцыі твар сабразмаляваў, а нехта прыйшоў на стадыён у саламяных капелюшах, шынялі і будзённаўці! А вось на гасцявым сектары фанату «Баварыі» хапала чырвона-белых банэраў. Ноймаркці, Гамерццінген, Вальдкірхен... Калі вывучыць геаграфію палотнічак, разумеем, што падтрымаць каманду Юпа Хайнкеса ў Мінск прыехалі з усіх куткоў Баварыі. Не дапамагло...

Горад, між іншым, яшчэ доўга спрабаваў заснуць пасля фінальнага свістка македонца Аляксандра Стаўрава. Асабліва гэта тычылася прычунгунных рабнаў, адкуль на Барысаў са шчаслівымі заўятарамі адыходзілі апошнія электрычкі.

Тарас ШЧЫРЫ. Фота Надзеі БУЖАН.

У цэнтры барацьбы за мяч Аляксандр Глеб.

Віталь Радзівонаў забівае другі мяч у вароты «Баварыі».

Перамогу святкуе Марка Сіміч.

А ТЫМ ЧАСАМ У ІНТЭРНЭЦЕ...

Перамога над «Баварыяй» дазволіла барысаўчанам пасля двух тураў заняць першае месца ў групе F. На рахунку беларусаў — 6 балаў. Па 3 — у «Баварыі» і «Валенсіі», якая ўпаўнёна перайграла «Ліль» — 2:0. Цікава, а што пра поспех БАТЭ пішуць у інтэрнэце?

РАСІЯ

Polax (сайт: sports.ru): — БАТЭ, вiншую. Мiнiмум палова Расii за вас «хварэла», астатняя палова футболам не цiкавіцца. Малайцы! Такое адгучанне, быццам любiмая каманда перамагла. I такaя моцная «шпiлька» расiйскiм клубам мiльянераў. Вiда-

вочна, што хлопцы гулялі найперш не за грошы, а за клуб, горад, краіну. Так трываць! **Nibur (сайт:championat.com):** — БАТЭ здзiвiў!!! Засталося перайграць «Лiль» дома, i плiў-оф — за крок ад iх. Дoсьць будзе ўзяць адзiн бал з «Валенсiяй» i «Баварыяй».

d.d. (сайт: sovспорт.ru):

— Эх, прагнаць бы цалкам «Спартак», набыць бы БАТЭ па цане аднаго Карыёкі, назваць «Спартаком» i атрымаць задавальненне. **UKPAИHA PAVOP (сайт:football.ua):** — БАТЭ нагадаў «Дынама» напрыкарцы

1990-х. Малайцы. I ўсе свае, без легiянераў. Вiншую беларусаў. **Chamartin (сайт:football.ua):** — У любым выпадку — гэта шок месяца. БАТЭ — суровыя пацаны.

ПОЛЬША

Lukasz (сайт: eurofutbol.pl): — Недасягальны ўзор для польскiх клубаў. Брaва, БАТЭ! **АНГЛIЯ REDnProud (сайт: guardian.co.uk):** — Гэта самы дзiўны выiнк вечара. Выдатная праца, БАТЭ. Цiкава, як далёка яны здолеець прайсцi ў гэтых спаборнiцтвах.

«НАПЕРАДЗЕ СУТЫКНЕННЕ, БУДЗЕМ СТАЯЦЬ...»

Рытмічны грукат колаў раптам заціхае. Вагон спыняецца пасярэдзіне перагону. Незапланавана стаянка працягваецца хвіліну, дзве. Нарэшце кіроўца аб'яўляе па гучнай сувязі: «Наперадзе аварыя, будзем стаяць». Тыя пасажыры, якія спяшаюцца, выходзяць з вагонаў. Калі пашанца, можна ўбачыць, як у доўгую стаўлеўню нітку выстраіліся трамвай. А наперадзе такога своеасаблівага цягніка — дарожна-транспартнае здарэнне. Што там адбылося — два аўтаматары на рэйках не раз'ехаліся, нейкі вадыцель не саступіў дарогу трамваю ці яшчэ нешта малапрыемнае? Важна іншае — тое, што рух электрычнага транспарту часова прыпыніўся.

Гэтая сітуацыя знаёмая кожнаму, хто больш ці менш рэгулярна карыстаецца не толькі трамваем, але і тралейбусам. І калі «рагатыя аўтобусы» яшчэ раз-пораз могуць аб'ехаць месца ДТЗ, то трамваю вельмі часта няма куды падацца — альтэрнатыўных шляхоў руху вельмі мала, а на суседнюю паласу ён перастроіцца не можа ў прыныце. Як знарок, карэспандэнту «Звязды» давалося трошкі «пасядзець» у вагоне якрэз тады, калі ён накіроўваўся да намесніка генеральнага дырэктара дзяржаўнага прадпрыемства «Мінсктранс» Віктара ТОЗІКА пагутарыць пра гэту праблему.

— Аварыя, пра якую вы кажаце, адбылася ў ранішні час пік на даволі ашуканым скрыжаванні вуліц Якуба Коласа і Хмяльніцкага. «Таёта» паварочвала налева і не саступіла дарогу трамваю, які ехаў на зялёнае святло. А па правілах дарожнага руху рэйкавы транспарт мае ў такіх выпадках перавагу. Прадстаўнікі ДАІ засведчылі, што аварыя адбылася не па віне кіроўцы трамвая. Таму з вадыцеля легкавагі будзем патрабаваць пакрыцця ўрону. Вагоны стаялі 22 хвіліны, і на гэты час быў заблакаваны рух да метра пiчн маршрутаў.

— Наколькі часта здараюцца падобныя выпадкі? — Яны адбываюцца нерэгулярна. Бывае так, што цэлыя тыдні праходзяць без зрываў працы электрычнага транспарту, а здараецца і так, што за дзень рэгіструецца некалькі выпадкаў. Па стане на 24 верасня, намі на адрас віноўнікаў ДТЗ было накіравана 655 прэтэнзій. Большасць аварый адбываецца ў будныя дні. За рэдкім выключэннем, вінаваты ў гэтым аўтамаатары.

— Што рабіць пасажырам на тых вуліцах, дзе альтэрнатывы трамваю няма?

— Калі рух спыняецца з-за ДТЗ і не аднаўляецца на працягу 20 хвілін, то ў такім выпадку інструкцыі прадугледжаны запуск аўтобусага маршруту, які будзе часова замяняць трамвай. І аўтобусы будучы вазіць пасажыраў да туюль, пакуль вагоны зноў не пойдучы па сваіх маршрутах.

— Хто і як разлічвае суму нанесенага ўрону?

— На месца здарэння прыезджае прадстаўнік службы бяспекі дарожнага руху транспартнага прадпрыемства. Ён і праводзіць падлікі панесеных страт. Канчатковая сума ўрону залежыць ад многіх складнікаў. Па-першае, трэба ўлічыць колькасць грамадскага транспарту, які стаіць з-за аварыі. Бывае і так, што рух зрываецца адразу ў абодва бакі — асабліва гэта датычыцца трамваяў на дарогах, дзе рэйкі пракладзены па трэцім паласе. Па-другое, вельмі важнай з'яўляецца працягласць простаю. Трэці складнік — гэта час сутак. Зразумела, што ў час пік ад нязручнасці пацярпець больш людзей, чым, напрыклад, апоўначы. Акрамя таго, улівваюцца выдаткі на перавозку пасажыраў. Яны самыя высокія для аўтобусаў і самыя нізкія — для трамваяў. Хачу падкрэсліць, што спгананне ўрону — мера вымушаная.

— У якіх межах вагаецца сума выплат? — Звычайна ад 10 тысяч да аднаго мільяна рублёў. Удзельнікі ДТЗ, чыя віна даказана супрацоўнікамі ДАІ, звычайна сплочваюць грошы добраахвотна. Але бываюць і такія выпадкі, калі справа даходзіць да судовага пасяджэння. Такіх выпадкаў мала, таму што сумы мы выстаўляем не завоблачныя і аспрэчваць заключэнне ДАІ адважваюцца нямногія. Да таго ж давядзецца заплаціць за судовыя выдаткі. Такім чынам, у выпадку расшыня справы праз суд памер кампенсацыйнай выплаты рызыкуе сур'езна павялічыцца.

— Ці ёсць у сталіцы месцы, дзе транспарт стаіць часта?

— Своеасаблівыя «бермудскіх трохвугольнікаў», звязаныя з прастоем электратранспарту, у горадзе няма. Напрыклад, практычна выключана спыненне руху трамваяў на тых участках, дзе рэйкі вынесены з праезнай часткі. Але, на жаль, магчымасць гэта зрабіць ёсць далёка не ўсюды — на некаторых вуліцах трактары для гэтага проста не разлічаны...

— У расійскай Пермі ёсць цікавае «ноу-хаў». Са жніўня там былі ўведзеныя дадатковыя захады па памяншэнні часу простаюй трамваяў. Так, цяпер кіроўцы электратранспарту могуць дапамагчы аўтамаатарам у складанні схем ДТЗ, каб хутчэй раз'ехацца. Ці ёсць нешта падобнае ў Мінску?

— Такой практыкі не існуе. Гэта было б мэтазгодна, калі б транспарт быў вымушаны простаіваць з-за аварый доўгі час, скажам, каля гадзіны. Але апошні раз гэта здарылася блізу Новага года. Гэты выпадак стаў сумна-вядомым — тады ўвечары сутыкнуліся трамвай і тралейбус, шмат пасажыраў якога трапілі на бальнічныя ложка. Але падобныя аварыі, на шчасце, можна пералічыць на пальцах.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

ПЛЕНУМ ВЯРХОЎНАГА СУДА КРАІНЫ РАЗГЛЕДЗЕЎ СПРЭЧНЫЯ ПЫТАННІ

Згвалтаванне — адно з самых цяжкіх злачынстваў супраць чалавека як асобы. Таму пры разглядзе такіх спраў не павіна быць памылка пры вызначэнні кваліфікацыі зброенага, а ўсе акалічаныя справы мусяць быць высветлены ад «альфы да зямлі». На жаль, у беларускай судовай практыцы часам здараецца разыходжанне пры вызначэнні абставін справы, кваліфікацыі самога злачынства. Менавіта аб гэтым і ішла гаворка на сустрэчы з журналістамі ў будынку Вярхоўнага Суда краіны.

— Пасяджэнне Пленума Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь прысвечана пытанню аб практыцы разгляду спраў аб з'ярагу злачынстваў супраць палавой недатыкальнасці і палавой свабоды, — гаворыць намеснік Старшыні Вярхоўнага Суда, старшыня судовай калегіі па крымінальных справах Вярхоўнага Суда Валерыі КАЛІНКОВІЧ. — Адказнасць за іх рэгламентуецца паводле артыкулаў 166-170 Крымінальнага кодэкса краіны. Падчас падрыхтоўкі да Пленума была дадзена вывучана не толькі практыка аічынных судов, але і падходы, якія ўжываюцца ў судаводстве суседніх краін — Расіі, Украіны,

Малдовы. Калі абагульніць судовую практыку, то суды ў асноўным правільна падыходзяць да вырашэння спраў, звязаных са злачынствамі ў сферы палавой недатыкальнасці. Але часам дапускаліся памылкі пры юрыдычнай кваліфікацыі ўчынку. Так, гэта датычыцца вызначэння бездапаможнага стану пацярпелай асобы, паўторнага згвалтавання. Здараецца, што няпоўна ці не да канца высвятляюцца абставіны здзеісненняга злачынства. Гэта, у сваю чаргу, прыводзіць да адмены альбо змянення прысуду.

Задача Пленума — даць тлумачэнні па праблемных пытаннях, якія ўзніклі не толькі пры разглядзе спраў, а і пры зменах у законодаўстве. У прыватнасці, гэта датычыцца наступлення адказнасці за такія паварушэнні, правільнай кваліфікацыі абцяжаральных абставін. Асобна вынесена пытанне прымянення працэсуальнага законодаўства падчас разгляду гэтай катэгорыі спраў, а таксама забяспечэння правільнага і аднастайнага ўжывання судовымі органамі адпаведных нормаў законодаўства. Сёння гаворка ідзе пра злачынствы, што ўваходзяць у лік самых небяспечных, у выніку якіх намоціца велізарная фізічная і маральная шкода. Асабліва гэта датычыцца малалетаў, якіяпаўнагадовых пацярпелы. Сярэднестатыстычны гвалтаўнік — гэта мужчына, крыху старэйшы за 30 гадоў, з адмоўным сацыяльным статусам — часта прападае ў сумнеўных кампаніях, ужывае алкагольныя напоі. Летас 9 з 10 здзяйсняліся асобамі ў нецвярозым стане. 7 з 10 гвалтаўнікоў ужо мелі раней канфлікт з законам.

За мінулы год колькасць прапарпелых па даследаваным сектарах дасягнула 179, у тым ліку 98 з іх былі маладзёнаўцамі з 18 гадоў, з якіх 71 не споўнілася чатырнаццаці. Маюцца шматлікія звесткі аб тым, што людзі, якія перажылі ў дзяцінстве згвалтаванне, пазней вельмі цяжка адаптуюцца да дарослага жыцця. Таму закон мусяць быць бязлітаным да злачынаў.

Статыстыка па злачынствах супраць палавой недатыкальнасці і воі, на шчасце, паліпшаецца. Калі па артыкулах 166-169 Крымінальнага кодэкса ў 2007 годзе было асуджана 406 асоб, то ў 2011-м — 170. Трэба зазначыць, што за пяць гадоў доля асуджаных за згвалтаванне знізілася амаль на 10%, а вось колькасць прыцягнутым да крымінальнай адказнасці за гвалтаўніц дзеянні сексуальнага характару, наадварот, павялічылася — з 25,6 да 33,5%.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

■ Сакрэты энергазберажэння

ЯК ЗРАБІЦЬ «ЭКАНОМНАЙ» СВАЮ КВАТЭРУ?

Гэтану навуцаў у школе энергазберажэння для пажылых людзей

Вучыцца ніколі не позна, а тым больш навуцы, якой у гады твайі маладосці, па сутнасці, і не вучылі. І хіба ж не правільна зрабілі пенсіянеры, якія адгукнуліся на прапанову цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Ваўкавыскага раёна і прыйшлі ў першую на Гродзеншчыне школу энергазберажэння для пажылых людзей?

— Наша мэта — дапамагчы ім авалодаць прыёмамі эканомнага вядзення дамашняга гаспадаркі, аптымальнага расходавання энергетычных рэсурсаў, а ў выніку скараціць свае фінансавыя затраты, — расказвае загадчыца аддзялення сацыяльнай адаптацыі і рэабілітацыі цэнтра Таццяна ЯНКОУСКАЯ.

Заняткі ў школе энергазберажэння, які ў звычайнай навукальнай установе, распачаліся ў верасні. Праўда, набор у гэтую школу праходзіў даволі своеасабліва: запрашалі ў яе не толькі праз мясцовую прэсу, але і прама на вуліцах, на рынку. На першы семінар «Актуальныя праблемы энергазберажэння сярод насельніцтва» сабралася сямнаццаць чалавек, сярод якіх быў толькі... адзін мужчына.

— Лішч адзін пабяжыў прыйсці на наступныя заняткі, — адзначае Таццяна Янкуўская.

Пакуль жа, так бы мовіць, «гаспадарскую хватку» праўляюць жанчыны. Ды і няма сэнсу гэтай школе гнацца за колькасцю навукаўцаў Галюнае, каб гэта былі сапраўды зацікаўленыя людзі, якія, спачатку самі авалодадушы «сакрэтамі» энергазберажэння, потым навукаў і іншых — сваёю, знаёмых, суседзяў. Што і пацвердзілася ўжо на першым семінары, калі пасля выступленняў прадстаўнікоў жыллёва-камунальнай гаспадаркі, энергетыкаў і «газавікоў» разгарнулася даволі вострая дыскусія ў дачыненні да ўцяплення жылых дамоў, аплаты за электраэнергію, кошту і расходавання вады ды іншых пытанняў.

На кожных занятках школы энергазберажэн

БІЗНЭС ХОЧА АБМЯРКОЎВАЦЬ ПРАЕКТЫ ЗАКОНАЎ РАЗАМ З ДЭПУТАТАМІ?

Праблема, пра якую гаварылі ў Магілёве на апошнім вызначым пасяджэнні Савета па развіцці прадпрыемстваў, не новая: ужо даўно прадпрыемальніцкія саружы просяць, каб практычны нарматыўныя акты, якія непасрэдна закранаюць дзейнасць і інтарэсы бізнэсу, перад прыняццём спачатку адрваліся бізнэс-колам на экспертызу.

У свой час Дырэктыва № 4 дала надзею, што сітуацыя выправіцца, бо там было дадзена даручэнне ўвесці ў практыку абавязковае грамадскае абмеркаванне праектаў актаў заканадаўства, якія могуць аказаць істотны ўплыў на ажыццяўленне прадпрыемальніцкай дзейнасці. І сапраўды, на сайтах міністэрстваў сталі з'яўляцца некаторыя праекты законаў, былі створаны грамадска-кансультацыйныя рады пры дзяржорганах... Але, як аказваецца, у рэальнасці не ўсе праекты нарматыўных актаў трапляюць у рукі бізнэс-экспертаў, а калі і трапляюць, то да заўваг бізнэсу не заўсёды прыслухоўваюцца.

— Саветы па развіцці прадпрыемстваў павінны мець больш пэўнамоцтваў: важна, каб усе нарматыўныя акты на стадыі іх падрыхтоўкі прайшлі экспертызу ў саветах, былі дэталёва прааналізаваны з пункту гледжання іх практычнага прымянення, — падняў тэму Віктар КРАСОУСКІ, намеснік старшыні камітэта эканомікі, начальнік упраўлення прадпрыемальніцтва Магілёўскага аблвыканкома.

Ён лічыць, што якімі б добрымі намерамі ні кіраваліся распрацоўшчыкі праектаў дакументаў, яны могуць не

ведаць усёй глыбіні пытання і не ў поўнай меры ацаніць магчымыя негатыўныя наступствы для бізнэсу ад таго ці іншага нарматыўнага дакумента. І папярэдняе абмеркаванне дазволіць зняць цэлы шэраг праблем, якія могуць узнікнуць пасля выхаду нарматыўнага дакумента.

Пагадзіўся з гэтым і Уладзімір ЗІНОУСКІ, старшыня Нацыянальнага статыстычнага камітэта, старшыня Савета па развіцці прадпрыемальніцтва.

— Бюджэт на наступны год вы ўгадвалі? Праект прагнозу на наступны год? Змены ў падатковы кодэкс?.. Хто з саветаў па развіцці прадпрыемальніцтва разглядаў гэтыя праекты? А гэта ўсё найпрост тэчыцца бізнэсу...

Разам з тым ён выказаў асцярогу — ці не паралізуе нарматворную дзейнасць узгадненне прадпрыемальнікамі ўсіх праектаў новых дакументаў, якія рыхтуюцца?

— Мне падаецца, што калі мы ўсе заканадаўчыя акты будзем уважліва абмяркоўваць у бізнэс-саюзах, то ў нас гадзіма, калі не дзесяцігоддзі не будзе прымацца ніяка заканадаўчая база.

Пры гэтым Уладзімір Зіноўскі агучыў даволі цікавую ідэю:

— Чаму б нам не прапанаваць Палаце прадстаўнікоў ці Савету Рэспублікі Нацыянальнага сходу рабіць публічныя чытанні на ўзроўні дэпутатскага корпуса? Бо адна справа — абмяркоўваць у кулуарах урадавых колаў, а іншая, — калі перад заканадаўцамі з ініцыятывай выступае прадпрыемальніцкі саюз або Савет па развіцці прадпрыемальніцтва. Я мяркую, што калі мы з новым складам Нацыянальнага сходу пасунемся насустрач адзін

аднаму ў кірунку публічных чытанняў асабліва важных заканадаўчых актаў, то гэта будзе вельмі важным момантам для прадпрыемальніцтва.

Цікава, што нават калі той ці іншы праект дакумента і трапляе ў рукі грамадскіх аб'яднанняў прадпрыемальнікаў, то ўзнікае іншае пытанне — тэрмінаў, у якія трэба даць адказ. Як адзначыў Сяргей ЯСЬКОЎ, старшыня Магілёўскай абласной арганізацыі прафсаюза «Садружнасць», яго з праланою звычайна трэба даць падзею не... ўчора! Натуральна, што за дзень-два немагчыма правесці паўнаўраўнаважанае экспертнае абмеркаванне ўрадавага структураў і прапанаваць, каб гэтыя тэрміны былі невялікімі і зразумелымі — хоць бы месяц даваўся на тое, каб з тэкстам маглі азнаёміцца эксперты і выказаць свае прапановы.

Але ў той жа час, як лічыць Віктар НЕКРАШЭВІЧ, намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкома, старшыня раіцкіх прадпрыемальніцтва, тыя ж саветы таксама павінны рабіць крокі насустрач — у прыватнасці, мець гэтыя пакеты прапановаў па тых ці іншых праблемных пытаннях:

— Саветы павінны мець базу ўсіх праблемных пытанняў. У нас павінен быць гэтыя, скажам, «крык душы» Магілёўскага аблвыканкома, і не важна, калі трэба даваць адказ — учора ці заўтра, мы павінны быць гатовы ў любы момант прадставіць нашу пазіцыю.

Павел БЕРАСЕЎ.

КАБ ВЫЖЫЦЬ, ТРЭБА АДАПТАВАЦА

Міністэрствы эканомікі і замежных спраў разам з канцэрнам «Беллегпрам» распрацавалі Стратэгію дзейнасці ва ўмовах адзінай эканамічнай прасторы. Зроблена гэта для таго, каб падтрымаць прадпрыемствы лёгкай прамысловасці з улікам уступлення Расійскай Федэрацыі ў Сусветную гандлёвую арганізацыю (СГА) на перыяд да 2017 года. Пра гэта паведаміла журналістам намеснік старшыні канцэрна «Беллегпрам» Людміла Цяглова.

У аснове Стратэгіі закладзены пераход лёгкай прамысловасці ў інавацыйную мадэль развіцця, павелічэнне выпуску якаснай прадукцыі новага пакалення. Рэалізацыя гэтых мерапрыемстваў дазволіць павысіць канкурэнтаздольнасць прадпрыемстваў канцэрна ва ўмовах АЭП, замацаваць пазіцыі і заваяваць новыя сегменты на ўнутраным і знешнім рынках. Пакуль што не канкрэтызавана, што будзе ў аснове гэтых дзеянняў, але ёсць верагоднасць, што будучы ўведзены падатковыя льготы і можна будзе разлічваць на пазыкі дзяржавы пры выпуску інавацыйнай прадукцыі.

— Сумесна з «Раслегпрамам» мы правялі перагаворы аб выпрацоўцы кампенсацыйных захадаў па падтрымцы прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці, аб адаптацыі іх да працы ў новых умовах, аб зніжэнні рызык, — расказала Людміла Цяглова.

Як беларускі «Беллегпрам», так і расійскае ААТ «Раслегпрам» маюць намер звярнуцца да ўрада, каб разгледзець пытанне: як дапамагчы айчынным вытворцам пазбегнуць праблем пры ўступленні дзяржавы ў СГА?

Станоўчым момантам для экспертных магчымасцяў канцэрна «Беллегпрам» стала таксама адмена Еўразійскай эканамічнай камісіяй абмежаванняў на пастаўкі беларускіх тканін для дзяржаўных закупак у Расію. У сакавіку гэтага года ўрадам Расійскай Федэрацыі былі абмежаваны магчымасці беларускіх прадпрыемстваў «Магатэкс», «Камволь», «Стужка» ў экспарце. Прадукцыя, якую яны раней пастаўлялі для сілавых і муніцыпальных структур, была выраблена, але не рэалізавана. Канцэрну ўдалося вырашыць гэта пытанне: калегія камісіі адмяніла абмежаванні ў дачыненні да паставак гэтай прадукцыі з Беларусі. Хаця папярэдняе становішча адбілася на паказчыках экспартнага аб'ёму.

На памяншэнні паказчыкаў экспарту адбілася яшчэ і змяненне паставак аб'ёмнай пражы ў Расію, калі былі ўстаноўлены дэлінгавыя цэны на аналаг прадукцыі з Турцыі, а таксама падзненне курсу расійскага рубля ў дачыненні да долара. Па выніках сямі месяцаў экспарт канцэрна склаў 101,5% ад запланаваных 110%. Па традыцыі да канца года павялічваецца адружкі экспертных тавараў, таму ёсць упэўненасць, што неабходны экспертны рост будзе дасягнуты.

Алена ДРАПКО.

Курс — Паўночная Амерыка

Напрыканцы мінулага тыдня прадстаўнікі БелАЗа вярнуліся з выставы кар'ернай тэхнікі MINEXP INTERNATIONAL, якая традыцыйна праходзіць у амерыканскім Лас-Вегасе з удзелам вядучых прадпрыемстваў у галіне машынабудавання. Гэтым разам у Амерыцы Беларусь прэзентаваў 360-тонны волат «БелАЗ-75603». Пра тое, з чым беларусы вярнуліся з ЗША, у кім напрамку айчыны гігант мусіць працаваць у бліжэйшай будучыні, «Звяздзе» распавёў Павел МАРЫЕЎ, былы генеральны дырэктар БелАЗа, які зараз узначальвае навукова-тэхнічны цэнтр кар'ернай тэхнікі Аб'яднанага інстытута машынабудавання Нацыянальнай акадэміі навук.

Фота Надзеі БУЖАН.

— Сусветная выстава ў Лас-Вегасе — гэта самы высокі п'едэсталацэнні кар'ернай тэхнікі, — кажа Павел Лук'янавіч. — На адной пляцоўцы можна было убачыць усіх вядучых вытворцаў самазвалаў. БелАЗ выкладаў роўным срод роўных. І я мяркую, што сёння вывед перш за ўсё нацэлены на Паўночную Амерыку. Там мы ніколі не былі. І заваяванне падобнага рынку кажа якраз пра шырокія магчымасці прадукцыі БелАЗа. Гэта прэстыжнае не толькі ў камерцыйным плане, але і, безумоўна, у палітычным.

Як падкрэсліў Павел Лук'янавіч, увага да нашай тэхнікі было шмат, і айчынным спецыялістам прэзентавалі ўзоры тэхнікі і граматна адказалі на ўсе пытанні зацікаўленых. «Гэта сведчыць пра даволі высокі ўзровень спецыялістаў нашага завода», — дадаў Марыеў.

— Безумоўна, не ўсё так цудоўна. Параўноўваючы ўзоры, ёсць яшчэ пытанні наконт далейшага ўдасканалення. Аднак прызначэнне гэтых выстаў — паглядзець адно на аднаго, убачыць, хто наперадзе, прасунуцца далей у тэхнічных магчымасцях.

Павел Лук'янавіч таксама адзначыў, што самай прэстыжнай кар'ернай тэхнікай з'яўляюцца самазвалы грузападымальнасцю больш за 200 тон. Толькі гэта не значыць, што мы не павінны займацца меншымі самазваламі. «Чаму такая увага? Пакупнікі ведаюць яшчэ не ўсіх вытворцаў, з задавальненнем набывае вэлікія самазвалы. Але падобная тэхніка больш для новых кар'ераў. А ў тых старых, якія даўно склаліся, дзе вельмі цяжка змяніць тэхналогію, па-ранейшаму будучы запатрабаваны машыны меншай грузпадымальнасцю».

Вядома, што асноўны рынак БелАЗа — гэта Расія і Украіна. Завод пастаўляе тэхніку і ў краіны далёкага замежжа. Сёлетня ўпершыню айчыны «дамт трак» адправілі ў Інданезію. Цікава, а як зараз развіваецца ўсходні напрамак рэалізацыі тэхнікі?

— Мне здаецца, што інтарэс ва ўсходніх рэгіёнах да БелАЗа захаваўся. Аднак, напэўна, ёсць пытанні, якія трэба пераасэнсаваць. Думаю, мы сплшчаемся з павелічэннем цэн. Краіны там не настолькі багатыя. Падобнае таксама трэба ўлічваць. Гэта мой погляд, заснаваны на мінулых гадах, — дадаў Павел Марыеў.

Тарас ШЧЫРЫ.

■ Май на ўвазе

КОЛЬКАСЦЬ ПРАВЕРАК ІСТОТНА СКАРОЦЦА

1 кастрычніка ўступіў у сілу Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь №332 «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні кантрольнай (нагляднай) дзейнасці». Яго распрацоўка адбылася ў кантэксце рэалізацыі дырэктывы №4 «Аб развіцці прадпрыемальніцкай ініцыятывы і стымуляванні дзеловай актыўнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Пра тыя новаўвядзенні, што чакаюць беларускіх эканамічных суб'ектаў, і ішла гаворка на сустрэчы з прадстаўнікамі СМІ.

— Праект Указа №332 фарміраваўся нягледзячы на тое, што працэс гучала шмат рознабачковых думак. Гэта і нядрэўна, бо ў распрацоўцы Указа ўдзельнічалі Адміністрацыя Прэзідэнта, Савет Міністраў, Камітэт дзяржаўнага кантролю і прадстаўнікі бізнэс-супольнасці, згодна з даручэннямі кіраўніка дзяржавы па аптымізацыі кантрольнай дзейнасці і скарачэнні колькасці праверак. У большай ступені ён скіраваны на аналітыку, папярэджанне і прафілактыку правапарушэнняў у гэтай галіне. Таму было вырашана ўнесці ва Указ №510 ад 16 кастрычніка 2009 года «Аб удасканаленні кантрольнай (нагляднай) дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» шэраг дапаўненняў і змяненняў.

Так, перамены чакаюць парадак планавання праверак. Тэма суб'екты, якія добраасушчэна выконваюць заканадаўчыя нормы і не маюць запэўчанасці перад бюджэтам, будучы праверка адзін раз на пяць гадоў. Акрамя таго, з 1 студзеня праверкі будуць планавана па «вертыкалі» канкрэтнага дзяржаўнага органа.

■ Купляй сваё

РАЗУМНАЯ МАШЫНА ДЛЯ ВЯЛІКАЙ СЯМ'І

З першых дзён кастрычніка ЗАТ «Атлант» пачынае масавую вытворчасць пральных машын палепшанага класа энергаэфектыўнасці А+++. У гэты час у продаж паступаюць новыя мадэлі «Атланта» — пральныя машыны з павялічанай загрузкай блязіны (да 7 кг) і салідныя халадзільнікі шырынёй 70 см супраць звычайных 60 см.

Як адзначыў генеральны дырэктар таварства Віктар ШУМІЛА, зараз вытворчасць пральных машын на «Атланце» — максімальна аўтаматызавана і адпавядае еўрапейскім патрабаванням. Пры выбары беларускага рухавіка пральнай машыны выкарыстоўваюцца сучасныя тэхналагічныя лініі, якія былі набыты ў фірмы Bosch. Гэта дазволіла зрабіць адну з лепшых пральных ма-

Напрыклад, зараз з праверкай да юрыдычнай асобы ці індывідуальнага прадпрыемальніка могуць прыйсці прадстаўнікі і раённага, і гарадскога, і абласнога ўпраўлення МНС. Неўзабаве яны не будуць хадзіць адзін за адным, бо будзе дастаткова аднаго наведвання, — паведамаў Старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Аляксандр ЯКАБСОН.

КДК можа прызначыць пазнапланавую праверку суб'екта, які ажыццяўляе здзелкі або аперацыі з тымі асобамі, у дзейнасці якіх выяўлены прыкметы ілжэпрадпрыемальніцтва.

Уводзіцца прафілактычная форма кантролю — маніторынг. Яго сутнасць будзе заключана ў назіранні, ацэнцы ўмоў дзейнасці суб'ектаў, каб выявіць і папярэдзіць прычыны, якія могуць спрыяць парушэнню заканадаўства.

— У некаторых сферах эканамічнай дзейнасці, звязаных, у прыватнасці, з пагрозай жыццядзейнасці людзей, бяспечай вытворчасці, будучыя прадзвіжкі мерапрыемстваў тэхналагічнага, праверачнага і тэхнічнага характару. Для іх

■ Прадугледжаны спецыяльны правы рэжым. Які механізм яго дзейнасці?

— Гэтыя асаблівыя формы нагляду і кантролю закрануць сферы дзейнасці, звязаныя таксама з павышанай пагрозай нацыянальнай бяспецы, навакольнаму асяроддзю. Іх мэта — папярэдзіць узнікненне рознага кшталту надзвычайных сітуацый. Што гэта за захады? Напрыклад, Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі вылучае якасць пітной вады ў крыніцах водазабеспячэння. З 1 кастрычніка яны выводзяцца з-пад сферы дзейнасці Указа №510 і будуць рэгулявацца адпаведнымі заканадаўчымі актамі, — распавяла намеснік кіраўніка ўпраўлення падрыхтоўкі і экспертызы праектаў заканадаўчых актаў галоўнага кантролю Таццяна ЧУХЛЕЙ.

— Фактычна гэта не праверка, а пацвярджэнне падрыхтаванасці таго ці іншага аб'екта да эксплуатацыі і выканання сваіх функцый, — дадае начальнік галоўнага экспертна-прававога ўпраўлення КДК Васіль ГЕРАСІМАЎ. — Прытым забарона праводзіць як планавыя, так і пазнапланавыя праверкі па гэтых мерапрыемствах.

Валяр'ян ШКЛЕННІК

■ Вітаецца ініцыятыва

БОЛЬШ ПАТРЭБНЫХ І РОЗНЫХ ПЛАТНЫХ ПАСЛУГ

У Беларусі неабходна пашырыць пералік платных паслуг насельніцтву. Пра гэта паведаміла журналістам міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна Шчоткіна.

— Сістэма сацыяльнай абароны будзеца па некалькіх кірунках. Асноўны з іх — развіццё нестацыянарных формаў. Гэта калі чалавек знаходзіцца дома і мае магчымасць атрымаць сацыяльныя паслугі. Сёння мы павінны развіваць не толькі даступнасць паслуг, але і паліпшаць іх якасць, разнастайнасць іх. Асабліва тых, што аказваюцца на платнай аснове, — сказала Марыяна Акіндзінаўна.

Акрамя таго, не павіна быць манополі дзяржавы на аказанне сацыяльнай падтрымкі. — Сёння ёсць камерцыйныя арганізацыі, індывідуальныя прадпрыемальнікі, якія жадаюць, могуць і ўмеюць аказаць гэтую дапамогу, — падкрэсліла Марыяна Шчоткіна.

— Вельмі важна, каб у пільнагах сацыяльнай абароны насельніцтва ўдзельнічалі не толькі дзяржаўныя

■ Ірына НОВІКАВА:

«МНОГІЯ ДЫРЭКТАРЫ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ ДУМАЮЦЬ НЕ АБ СПРАВЕ, А АБ ТЫМ, КАБ ЗАКРЫЦА ПАПЕРКАМІ...»

Надаўняя нарада Прэзідэнта з урадамі і Нацыянальнымі банкам па эканоміцы прымусліла многіх задумацца. Зразумела, што наша эканоміка больш-менш стабілізавалася. Але, каб выканаць усе паказчыкі, спатрэбіцца немалыя высілкі. Прэзідэнт патрабуе мадэрнізацыі. Гэта правільна. Аднак ці не дзевяццэцца трохі ахвяраваць лічбамі дзеля якасці? Карэспандэнт «Звязды» пагутарыў пра гэта з Ірынай НОВІКАВАЙ, загадчыцай каафедры эканамічнай тэорыі Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктарам эканамічных навук, прафесарам.

— Што асноўнае вы для сябе адзначылі ў нарадзе? — Мадэрнізацыю. Разумеюць, мы — малая адкрытая эканоміка. Мы павінны гандляваць. Калі класіфікацыя ўсё эксперт і імпорт, атрымаецца лічба, большая за наш валавы прадукт (амаль 160% ВВП). А значыць, мы звязаны на знешнім свет. Калі ў некага стаіць праблема таго, які адкрыццям, то мы ўжо даўно жывём у адкрытай эканоміцы. Мы залежым як ад імпарту, так і ад экспарту. Сами разумеюць, лепш прадаваць і мець сродкі, на якія можна купіць уоё, што нам патрэбна. Іношэ склалася адмоўнае салда знешняга гандлю. Зноў паўстае пытанне мадэрнізацыі, бо эксперт не расце па прастай прычыне: мы працягваем гандляваць той прадукцыяй, якой гандлявалі 5, 10, а то і 20 гадоў таму.

— У нас практычна няма эксперту прадукцыі высокатэхналагічнай вытворчасці. Эксперт забяспечваецца нафтамімія і калійнымі ўгнаеннямі. Усё. Ясна, што Прэзідэнт паставіў абсалютна правільную задачу — неабходна мадэрнізацыя. Але зразумела, што на месцах дырэктары прадпрыемстваў не заўсёды зацікаўлены ў мадэрнізацыі. Нават тыя, хто добра ведае, які трэба рабіць, не вельмі спяшаюцца. Працягвае існаваць артыкул Крымінальнага Кодэкса, пад які можа трапіць дырэктар прадпрыемства, калі не дай Бог, дзяржаўныя грошы не вярнуліся. Таму яны не хочуць рызыкаваць і чакаюць, пакуль усё само сабой пройдзе. Але ж

— Ці можна мадэрнізацыю правесці хутка? — Мадэрнізацыя — гэта пастаянны працэс. Нельга так зрабілі — і заблыліся гадоў на дваццаць. Зараз тэхніка знадта хутка змяняецца. Навука ідзе наперад. Мы ведаем, што свет будзе ўстаўпаць у 6-ты тэхналагічны ўклад. І калі мы хочам прабіцца ў сусветную эканоміку, нам неабходна адпаведныя вытворчасці. Толькі з трактарамі і аўтамабілямі зрабіць такое немагчыма, бо гэта 3-ці ўклад. Тым больш што Расія ўступіла ў СГА — і ў нашай сярэднятэхналагічнай прадукцыі будзе вялікія праблемы. Для іх трэба шукаць, пакуль ёсць яшчэ, новыя рынкі. Але прыярэтыт павінен быць на стварэнні новай прадукцыі, новых тэхналогій.

— Адкуль узяць грошы на гэта? — Нам патрэбны прамыя замежныя інвестыцыі. А ў нас нават з пошукам новых рынкаў ёсць праблемы. Не хапае кваліфікаваных кадраў, якія б валодалі англійскай мовай, ведалі часта бывае, што тэлефануе прадстаўнік нейкай замежнай кампаніі, каб што-небудзь купіць, і размаўляе па-англійска, а нашы кідаюць слухайку, бо не разумеюць. Акрамя таго, маркеталагі ў нас рыхтуюць па састарэлых заходніх падручніках, бо ў нас

гэта, які і цяжарнасць, само не пройдзе. Таму прадукцыя ў нас робіцца ўстарэлай, хоць і ёсць у нас чым ганарыцца — БелАЗ, напрыклад.

— Але ж нам здабыць новыя тэхналогіі? — Нават калі купляць тэхналогіі, трэба разумець, што нам не прадуць новыя. У гэтым ніхто не будзе зацікаўлены. Тым больш, пакуль мы будзем укараць новую тэхналогію, яна ўжо састарэе. У сувязі з гэтым урад пачынае ўзімаць пытанне аб узмацненні дзейнасці ў інавацыйнай сферы. Зразумела, стварыць часта інавацыйную эканоміку ў нашай краіне — гэта ўлічлівая задача. Таму неабходна ажыццяўляць навуковыя распрацоўкі, інавацыйную дзейнасць, ствараючы інавацыйныя кластары сумесна з рэшткамі навуковых школ Расіі, Казахстана, Украіны. І мы пачынаем усталяваць сувязі, напрыклад, са Скол'кава. Акрамя таго, трэба шукаць новыя механізмы фінансавання навуковых даследаванняў. Дзяржава гэта непадобна. Трэба прыцягваць сюды прыватныя. На Захадзе прыватнікі з задавальненнем укладваюцца ў навуковыя распрацоўкі, бо яны больш рэнтабелныя, чым банкаўская дзейнасць. Але для гэтага трэба распрацаваць механізм дзяржаўна-прыватнага партнёрства ў інавацыйнай сферы. І пры гэтым павінна быць добрая аб'ява інтэлектуальнай уласнасці, каб даследчыка потым не «абдзіралі», як гэта адбываецца ў Расіі.

— Але ж зарплаты не абмежавалі... — Так, сёлетня яны раслі. Але ўжо ж сказана было, што 500 долараў бюджэтнікі атрымаюць толькі ў наступным годзе, а па краіне будзе сёлетня.

— Прэзідэнт патрабуе, каб усе планы пільгодкі былі выкананы, наглядзець на 2011 год. Якімі рэсурсамі, высілкамі вы зможае гэта зрабіць? — Калі мы будзем нарошчваць вытворчасць паскоранымі тэмпамі, то проста прадукцыі будзе шмат на складах. Таму пакуль для нас рост 5,5% не вельмі добры паказчык. Нарабіць вытворчасць можна. Можна працягваць рабіць тую ж прадукцыю і цягнуць класікі на склад. Таму, можа быць, лепш паднапружыцца і даць не 5,5%, а 3%, але пачаць мадэрнізацыю. Чымсьці трэба ахвяраваць: альбо аб'ёмамі, альбо мадэрнізацыяй. Мы воль пазіцыянуем сябе як краіну з нізкім узроўнем беспрацоўя. А замежны інвестар глядзіць і кажа: «А калі я прыду сюды, то дзе вазьму працоўную сілу?»

— Усё павіна акупіцца... Ці магчыма рэалізаваць такое перакананне? — Адна з эканамічных мэт — сацыяльная забяспечанасць. Значыць, калі мы цывілізавана

Рэч у тым, што мы павінны выконваць патрабаванні Антыкрызіснага фонду ЕўраАзЭС. Яшчэ мінулыя траншы мы атрымалі, не выканаўшы многіх патрабаванняў. А яны ж хочучь мець гарантыі, што мы вернем грошы. Для таго і была створана так званая «матрыца рэформаў». Мы паспелі ўжо: выйшлі на эканамічна абгрунтаваны валютны курс, спынілі змянінае крэдытаванне, вывесці Нацбанк са складу ўрада, зняць з балансу Нацбанка няпрофільныя актывы, утрымаць банкаўскія стаўкі на дадатным узроўні. Яшчэ ад нас чакаюць: скарачэння дзяржаўнага, скарачэння дэфіцыту бюджэту, росту тарафаў на паслугі ЖКГ і паслугі грамадскага транспарту, скарачэння дзяржпраграм, павелічэння прыватнасці, абмежавання зарплатаў бюджэтнікаў (прычым ужо сёлетня) і іншага.

— Але ж зарплаты не абмежавалі... — Так, сёлетня яны раслі. Але ўжо ж сказана было, што 500 долараў бюджэтнікі атрымаюць толькі ў наступным годзе, а па краіне будзе сёлетня.

— Прэзідэнт патрабуе, каб усе планы пільгодкі былі выкананы, наглядзець на 2011 год. Якімі рэсурсамі, высілкамі вы зможае гэта зрабіць? — Калі мы будзем нарошчваць вытворчасць паскоранымі тэмпамі, то проста прадукцыі будзе шмат на складах. Таму пакуль для нас рост 5,5% не вельмі добры паказчык. Нарабіць вытворчасць можна. Можна працягваць рабіць тую ж прадукцыю і цягнуць класікі на склад. Таму, можа быць, лепш паднапружыцца і даць не 5,5%, а 3%, але пачаць мадэрнізацыю. Чымсьці трэба ахвяраваць: альбо аб'ёмамі, альбо мадэрнізацыяй. Мы воль пазіцыянуем сябе як краіну з нізкім узроўнем беспрацоўя. А замежны інвестар глядзіць і кажа: «А калі я прыду сюды, то дзе вазьму працоўную сілу?»

— Усё павіна акупіцца... Ці магчыма рэалізаваць такое перакананне? — Адна з эканамічных мэт — сацыяльная забяспечанасць. Значыць, калі мы цывілізавана

грамадства, мы абавязкова павінны ўтрымліваць тых, хто сам сябе не можа забяспечыць. Аду мінулыя траншы мы атрымалі, не выканаўшы многіх патрабаванняў. А яны ж хочучь мець гарантыі, што мы вернем грошы. Для таго і была створана так званая «матрыца рэформаў». Мы паспелі ўжо: выйшлі на эканамічна абгрунтаваны валютны курс, спынілі змянінае крэдытаванне, вывесці Нацбанк са складу ўрада, зняць з балансу Нацбанка няпрофільныя актывы, утрымаць банкаўскія стаўкі на дадатным узроўні. Яшчэ ад нас чакаюць: скарачэння дзяр

ОБЪЯВЛЕНИЕ ОБ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ

Table with 2 columns: Наименование имущества и его стоимость, Подъемник автомобильный двухстоечный. Includes details about the auction and contact information.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПОВТОРНЫХ ТОРГАХ

Table with 2 columns: Наименование имущества и его стоимость, Lot № 1. Изолпированное помещение с инвентарным № 2500D-31014. Includes details about the auction and contact information.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Table with 2 columns: Наименование имущества и его стоимость, Lot № 1. Изолпированное помещение с инвентарным № 2500D-62. Includes details about the auction and contact information.

ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «МОТОВЕЛО»

Состоится 11 октября 2012 г. по адресу: г. Минск, проспект Партизанский, 8 в заочной форме. Повестка дня: 1. О совершении ОАО «МОТОВЕЛО» крупной сделки.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 30 октября 2012 г. проводит повторный открытый аукцион № 13-А-12 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

Table with 10 columns: № лота, Месторасположение земельного участка, Кадастровый номер земельного участка, Площадь, га, Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства, Начальная цена предмета аукциона, Сумма задатка, Расходы на подготовку документации, Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержится на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Table with 4 columns: № лота, Наименование предмета аукциона, Характеристика предмета аукциона, Начальная цена предмета аукциона, Сумма задатка. Includes details about the auction and contact information.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ЖИЛОГО ДОМА

Table with 2 columns: Организатор аукциона, Козловщинский сельский исполнительный комитет, 21835, Витебская область. Includes details about the auction and contact information.

05 ноября 2012 г. в 16.00 по адресу ул. Промышленная, 11 СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ЗАО «СМУ-77»

Извещение о созыве и проведении внеочередного Общего собрания акционеров ОАО «Технобанк». Наименование и место нахождения Банка: Открытое акционерное общество «Технобанк», место нахождения: 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44.

Table with 10 columns: № лота, Наименование, местоположение и краткая характеристика имущества, Начальная цена продажи, Сумма задатка, Общая площадь, Коэф. от 0,5 до 3,0, Цель использования. Includes details about the auction and contact information.

ООО «ЮРГА-Инвест» совместно с администрацией Центрального района г. Минска ПРОВОДИТ ОБЩЕСТВЕННОЕ ОБСУЖДЕНИЕ

по объекту «Административного здания с торговыми помещениями и кафе-термом» в р-не ул. Крапоткина-В. Хоружей-Гая в г. Минске, с 08.10.12 г. по 23.10.12 г. в здании администрации Центрального района, находящегося по адресу: г. Минск, ул. Мельникайте, 6.

Table with 10 columns: № лота, Наименование, местоположение и краткая характеристика имущества, Начальная цена продажи, Сумма задатка, Общая площадь, Коэф. от 0,5 до 3,0, Цель использования. Includes details about the auction and contact information.

■ Фестывалі

ЛАДДЗЯ «ТЭАРТА»: РОСПАЧ, РАДАСЦЬ І ІНШЫЯ ПАЧУЦЦА

БЕЛАРУСЬ НА МІЖНАРОДНЫМ ТЭАТРАЛЬНЫМ ФОРУМЕ БУДЗЕ ПРАДСТАЎЛЕНА СПЕКТАКЛЕМ ПАВОДЛЕ КАРАТКЕВІЧА

Гэты праект падрыхтаваны «Цэнтрам візуальных і выканальніцкіх мастацтваў», які створаны ў краіне і падтрыманы Міністэрствам культуры. Па сутнасці, «Ладдзя распачы» стане першым сведчаннем стварэння альтэрнатыўнай тэатральнай студыі, каб сцвердзіць: сучаснае тэатральнае мастацтва — вельмі адкрытае, гнуткае, можа існаваць не толькі ў рамках рэпертуарнага тэатра, яно можа стварацца дзеля ідэі, вакол якой аб'яднаўся калектыў аднамузыкаў...

Дырэктар «Цэнтра візуальных і выканальніцкіх мастацтваў» Анжэліка КРАШЭУСКАЯ патлумачыла:

— У нас быў інтарс да беларускай драматургіі, як мне здаецца, незаслужана забытага аўтара. Нас падтрымала Міністэрства культуры, не было сумненняў, ставіць ці не. Пастаноўка будзе на беларускай мове. Ідэя спектакля належыць Вользе Мацкевіч і Ігару Пятрову. Яны працуюць як рэжысёры. Яны маладыя і, можа быць, імёны іх невядомыя публіцы. Таму натуральна, што можа ўзнікнуць пэўная боязь аддаць твор маладому малавядомаму рэжысёру. Але мы не шукаем лёгкіх шляхоў, мы імкнемся сумесна ісці сваім шляхам, стварыць пастаноўку, у якой заняты вялікая колькасць актёраў, у тым ліку вядомыя купалаўцы Александр Падабед, Мікалай Кірычэнка. Удзельнічае шмат маладых актёраў. Для мяне ў гэтым выпадку катэгарычна непрыемныя словы «антропныя»

за» ў дачыненні да гэтага праекта. Таму што як альтэрнатыва рэпертуарнаму тэатру могуць з'явіцца тэатральныя студыі. Так пачыналі мастацтва ў Расіі, якія ўжо набылі вядомасць. Але ў рамках міжнароднага фестывалю мы не робім акцэнт на беларускай праграме, таму што ёсць Нацыянальная тэатральная прэмія. Мы зрабілі акцэнт на той працы, якую мы як цэнтр лічым для сябе важнай: праграма разлічана на міжнародны фармат. Сёлета ў Мінску ёсць асобная праграма расійскіх спектакляў, намінаўтаў прэміі «Залатая маска». Пачаўся форум з пастаноўкі

«Шэбургскіх парасонаў» Санкт-Пецярбургскага музычнага тэатра «Карамболь», якую ацаніў сам аўтар Мішэль Пегран — ён быў на прэм'еры. Прыезд гэтай пастаноўкі ў Беларусь папярэднічалі вельмі доўгія і складаныя перамовы: ёсць спецыфіка паказу спектакля. Але ўдалося вырашыць усе праблемы, якія, здавалася, узнікаюць нейкім фатальным чынам: нават прыйшлося замяняць ужо выбраную пляцоўку, каб паказ у Мінску ўсе-такі адбыўся. З пазнакай «Залатая маска ў Беларусь» будучы паказаны яшчэ дзве маскоўскія пастаноўкі: «Запалі мой агонь»

(Театр.doc) і «Нічыя доўжыцца імгненне» (Расійскага акадэмічнага моладзевана тэатра). У рамках міжнароднай праграмы сёлета два спектаклі з Вільнюскага тэатра Оскараса Каршуноваса: «Міранда» і «На дне». Латвійскі нацыянальны тэатр паказа сваю версію «Мёртвых душ», Рускі тэатр Эстоніі прывозіць спектакль, прысвечаны Таркоўскаму пад назвай «Адна летняя ноч у Швецыі». Павінна зацікавіць і «Персона. Мэрылі» Драматычнага тэатра імя Г. Хлоўбка з Польшчы. І прыцягвае ўвагу італьянская пастаноўка з правакацыйнай

назвай: «Аб канцэпцыі аблічча Сына Божлага». Аматары пластычных спектакляў адзначыць дзве польскія пастаноўкі: «Мінус 2» і «Пустачка». Упершыню ў рамках беларускага «Тэарта» вылучана асобна моладзевая праграма: магчымасць глядзець спектаклі маладых рэжысёраў і актёраў. — У нас у рэспубліцы сёння існуе 8 тэатральных фестывалю як рэспубліканскага, так і міжнароднага значэння, — адзначыў Міхаіл КАЗІЛОВІЧ, начальнік упраўлення мастацтваў Міністэрства культуры. — Гэта сведчыць, што Міністэрства культуры зацікаўлена, каб з'явіліся новыя праекты ў галіне тэатральнага мастацтва і разнастайлі культурную панараму рэспублікі. Праект «Тэарт» дае магчымасць шырокай публіцы і спецыялістам у галіне тэатральнага мастацтва пазнаёміцца з дасягненнямі сусветнай культуры. Для нас вельмі важна, што ў рамках гэтага праекта рэалізуецца праграма майстар-класаў, у якіх удзельнічаюць вядомыя прадстаўнікі сусветнага тэатральнага мастацтва, сустрачаюцца з Акадэміяй мастацтваў, у харэаграфічным калектыве. Таму што прафесійны ўзровень нашых кадраў — у прыярэтыце дзяржаўнай палітыкі.

Такі фестываль, як «Тэарт» праводзіцца ў Беларусі толькі другі год. Але насамроч яго гісторыя пачалася нашмат раней — з тэатральнага тыдня з Белгаспрамбанкам, які ўтварыўся, таму што ў людзей ёсць патрэба не толькі ў ежы, колькі ў ежы духоўнай. Як адзначыў **ДАРАДЧЫК СТАРШЫН ПРАУЛЕНА БАНКА УЛАДЗІМІР САЗЫН**: «Гэта была калыска

«Тэарта», але нельга ўвесць час жыць у калысцы». І вось цяпер мы маем вялікі форум, які пачаўся 2 кастрычніка, а скончыцца 20-га. Цэлыя тры тыдні можна жыць эмоцыямі, якія дорыць тэатр. **АНДРЭЙ САВІНІХ, прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў** адзначыў: — Культурна — інструмент фарміравання становага знешняга іміджу краіны, найбольш прадтанная глеба, на якой можна заявіць пра сябе. Таму што іншыя нацыі, людзі з іншым менталітэтам будуць цікавіцца Беларуссю ў сілу адрозненняў. У сілу таго, што тут ёсць самабытны, невядомы ім раней з'явіўся. І на гэтым можна сфарміраваць устойлівую пастаянную цікавасць да нашай краіны. Я думаю, што гэты фестываль адметны тым, што тут дэманструюцца мастацкія тэндэнцыі, якія будуць цікавыя не толькі беларусам, але і нашым суседзям, можа быць і краінам далёкага замежжа... Я думаю, што мы не заўсёды ўспрымаем магчымасці і дасягненні, якія ў нас ёсць, таму што для нас яны звыклія. Нам часам не халае погляду збоку, каб зразумець, наколькі цікава развіваецца ў нас сітуацыя ў той ці іншай сферы мастацтва ці грамадскага жыцця, эканомікі. Погляд назіральніка здалёк трохі іншы. Мне здаецца, што «Тэарт» можа стаць цікавым кірункам у фарміраванні становага іміджу перш за ўсё таму, што тэатр — мастацтва сінтэтычнае, якое прымяняе і вобраз, і гук, і рух, і нараджае адпаведныя эмоцыі.

Ларыса ЦІМОШЫК

Беларускі мастак **Зіновій Марголіц** адзначаны «Залатою маскай» за сцэнаграфію да гэтага спектакля.

ГУЛІВЕРА ВЕДАЕМ, А СВАЙГО ВЕЛІКАНА НЕ ШАНУЕМ?

У вёсцы Старое Сяло Віцебскага раёна ёсць унікальны школьны музей, дзе ў ліку іншых — экспанаты, якія расказваюць пра самага высокага чалавека на зямлі (Фёдар Махноў, які меў рост 2 метры 85 сантыметраў, а можа, і вышэй, бо дакладны рост пакуль што не ўстаноўлены, — ураджэнец гэтых мясцін). Гісторыя самой школы налічвае каля 150 гадоў — у 1865-м у вёсцы адкрылі народнае вучылішча — адзінае ва ўсёй Старасельскай воласці.

Аўтар гэтых радкоў пабываў у школе напрыканцы жніўня. Спадзяваюся, што атрымаецца рэпартаж аб тым, як школа рыхтуецца да пачатку новага вучэбнага года і як старанна наводзяць парадак у школьным гісторыка-краязнаўчым музеі. Апошні адкрыўся ў 1982-м, а экспанаты і матэрыялы пачалі збіраць яшчэ напрыканцы 1960-х. У 1994 годзе музею было прысвоена званне народнага. Па падборы экспанатаў і канцэпцыі ён на правае лічыцца адным з вядучых не толькі ў раёне. Быццам бы музейем можна ганарыцца. Але...

«Мне сорамна гэта паказаць»

Краязнаўца Маргарыта Юшкевіч, якая з'яўляецца стваральніцай і захавальніцай музея, калі патэлефанавала ёй, каб паведаміць, што прыеду пісаць артыкул пра ўнікальны музей, параіла... гэтага не рабіць.

— Мне сорамна вам гэта паказаць, — сказала яна. — Усё ў такім беспарадку, рамонт у музеі зацягнуўся...

Пасля гэтых слоў я літаральна напрусіўся ў гасці. Ехаць да вёскі недалёка, яна ўсяго за кіламетраў 20 ад Віцебска. Ужо падчас размовы з Маргарытай Дзімітрыеўнай, якая ў ліку іншых напісала цудоўную кнігу «Праз гады і стагоддзі. Летапіс Старасельскага краю», зразумець, чаму сустракае не так гасцінца.

Музей «працуе» на першым паверсе школы ў некалькіх пакоях, непадалёку ад кабінета дырэктара. Адразу кінуўся ў вочы беспарадак. Ля ложка велікана стаялі прыхлынена да сцяны нейкія фотаздымкі пад шклом. Каменныя ядры для гарматы, якія знайшлі вучні, ляжалі на палянцы, патэфон і камусьці глосы — побач з кроснамі. Колькі сіл і цярпення школьнікі і настаўнікі патрацілі ў свой час, каб знайсці, стварыць, замацаваць экспанаты... Хацелі пабываць на месцы пахавання велікана, ды яны кіламетраў за 8 ад Старога Сяла і, паводле слоў краязнаўцы, нават пры добрым надвор'і даехаць па недагледжанай дарозе на «веліканую хутар» — праблема.

Школу рамантуюць, а музей?

Журналістаў цяжка здзівіць — прафесія ў нас такая. Але ж на гэты раз здзівіўся. Пра беларускага велікана столькі разоў пісалі. І ў Віцебску конкурс штогод праводзіць, падчас якога выбіраюць самага высокага чалавека. А ў музеі, дзе так старанна сабраны краязнаўчым экспанаты аб велікане, непарадак. А я, дурань, яшчэ перад паездкай думаю, што прывязу на памяць нейкія сувеніры пра велікана. Безумоўна, на сваім земляку тутэйшыя маглі б добра заробіць, як гэта робяць на радзіме Мюнхгаўзена. Неабходна толькі жадаанне. Але ў адказных асоб, напэўна, ёсць больш важныя задчы. А да велікана рукі не дадохдзіць.

Маргарыта Дзімітрыеўна Юшкевіч была і дырэктарам гэтай жа школы, і завучам. Выкладала гісторыю і геаграфію. Вучыла

ся ў свой час на гісторыка-геаграфічным факультэце ў Магілёўскім універсітэце. Яна — аўтар многіх кніг, вершаў. Зараз піша чарговую — «Зямля ў дыме», дзе будзе раздзел і пра казахаў, якія па-геройску вызвалілі Старасельскі край ад захопнікаў падчас Вялікай Айчыннай.

— Няма грошай, вось мы і «сязім». Ні ў школы, ні ў раённым аддзеле адукацыі сродкаў няма, — кажа Маргарыта Дзімітрыеўна. — Вусна зварталася да аддзела адукацыі, прадстаўнік якога прыязджаў у музей. Пачула, што, можа, гадоў праз дзесяць нас і адрамантуюць. А ў школе рамонт у цэлым праходзіў нядронна, нават вокны новыя паставілі.

Невядомае аб вядомым

Хто толькі ні пісаў пра велікана. Многія — нават не пабываўшы ў музеі. Маргарыта Дзімітрыеўна расказала, што ў 1976-м, калі прыехала ў Віцебскі раён, пачула пра велікана і цікавага чалавека, сваякоў якога на яго малой радзіме жыло няма. Сустракалася з яго пляменніцай і пляменнікам. Да гэтага не было часу асабліва веліканам займацца. Але ў 1976-м жыхар Смаленска прыслаў ліст, дзе папракаў: чаму, маўляў, амерыканцы выпусцілі кнігу аб велікане і там ёсць матэрыял, прысвечаны велікану Махноўу са Старога Сяла, а беларусыў гэта не цікавіць? Маргарыта Дзімітрыеўна ўспамінае, што тады ёй стала сорамна. Пасля гэтага пачала вельмі шчыльна вывучаць «тэму велікана». Сустрэлася з усімі сваякамі, якія паблізу жылі. А тым, хто далей, пісала

лісты. Праз гады пачала цікавіцца і тым, што ў інтэрнэце пішуць пра Махноўа. Высветлілася: усялякую лухту. Таму больш у сусветным паўцніні ніякай інфармацыі не шукае. Адзначыла, дарчы, што вельмі добра раскрывае тэму вядомыя віцебскія краязнаўца Аркадзі Міхайлавіч Падліпскі.

— Але лічы, што гэтага мала, — гаворыць краязнаўца. — Пасля кнігі, якую пішу аб вайне, вазьмуся за кнігу аб велікане, каб яна абавязкова была ў абласной бібліятэцы. Камерсійных мэт я ніколі не ставіла перад сабой.

— А ці праўда, што нейкі расіянін узяўся фінансаваць установаўку помніка велікану ў натуральным велічыню?

— Была такая размова. Гэты чалавек прыязджаў да мяне з Масквы, дзе жыў і працуе. А звязаны з нашай вёскай толькі тым, што служыў у арміі ў дэсантных войсках у віцебскай дывізіі. Зараз ён арандуе зямлю ў сельсавеце — на беразе Заходняй Дзвіны. Скажаў, што ёсць грошы, каб зрабіць помнік велікану ў Старым Сяле. Але ж яшчэ пакуль не знойдзены такі дакумент, які б канкрэтна зацверджаў рост велікана — 2 метры 85 сантыметраў ці болей... Тое, што напісана на магільным помніку, што гавораць сваякі, тое, што ёсць у календары за 1905 год — усё гэта не зусім дакладныя дакументы. Напісала ў архіў у Маскву, каб далі даведку. Атрымала адказ, што ў іх такога няма, а ёсць у архіве — у Санкт-Пецярбургу. Адтуль адказалі, што знайшлі патрэбную справу — «Велікан Махноў», але ўнутры... яна пустая...

І зараз краязнаўца на «сувязі» з унікальным веліканам. Толькі адзін унутр помнік, быў мараком. Унучка Ала жыве ў Мінску — ёй ужо каля 80. Яшчэ адна ўнучка — у Рязанскай вобласці, а больш за ўсё сваякоў у Гомельскай вобласці.

Высокі рост — гэта хвароба?

Адзін з пляменнікаў велікана аднойчы прыехаў у музей. Дык ростам ён быў усяго 170 сантыметраў. Пляменніца Валыяна, якая жыве і цяпер у суседняй са Старым Сялом вёсцы, і брат яе, які жыў побач, у Лёцках, — невысокія. Высокава краязнаўцы: высокі рост не перадаецца з пакалення ў пакаленне, хутчэй за ўсё — гэта хвароба.

Краязнаўца нагадала, што Фёдар Андрэевіч Махноў нарадзіўся 6 (18) чэрвеня 1878 года ў невядомай вёсцы Касцюкі. Памёр у 1912 годзе. Калі пабагацеў, купіў маёнтак у мясцовага памешчыка, які назаўсёды ад'язджаў у Францыю... У апошнія два гады жыцця Махноў вельмі дрэнна хадаў: языы на нагах адкрыліся

і не загойваліся нават ад добрых лекаў, якія волат атрыміліваў ад свайго былога цяжкавага гаспадары з Германіі. Нямецкі ўрачы паставілі Махноўу дыгназ: туберкулёз касцей ног. Ад чаго менавіта памёр — невядома. Нацы ўрачы думалі, што ён хварэў на «веліканізм» — гэта характэрна для ўсіх веліканаў. Па версіі сваякоў (і майі таксама) велікан памёр зусім ад іншага. Перад смерцю, вясенню, на 33-м годзе жыцця ён моцна прастудзіўся. Вылечыўся, але лёгкія, які і ногі, хранича хварэлі. Таму перажыў толькі зіму і вясну, а з чэрвені памёр... Магчыма, ад сухоты ці ад больш страшнай хваробы. Перад смерцю жый ужо не ў Касцюках, а на хутары, які атрымаў назву хутар Махноўа.

— Яго шкілет быў прададзены мінскаму медыцынскаму інстытуту. Там вучыўся яго малодшы сын — адзін з дваіняў, якія нарадзіліся ў той жа год, калі велікан памёр, — кажа Маргарыта Юшкевіч. — Ім было ўсяго па 6 месяцаў, калі бацькі не стала. І адзін з іх — Гаўрыла — потым вучыўся на медыка. Калі прафесар чытаў лекцыю пра веліканаў і назваў прозвішча Махноў, Гаўрыла скажаў, што гэта яго бацька. Зразумела, пачаўся агіятаж. Студэнта выклікалі і папрасілі амятаваць з маші: можа, сям'я пагодзіцца прадаць шкілет навуцы — для эксперыментальных мэтаў? Маші жыла небагата, таму і пагадзілася. Па шкілет з Мінска прыязджаў на спецыяльнай машыне, даставалі яго з магільня, праводзілі спецыяльнае дарэдаванне... Падчас вайны шкілет знік. Верагодней за ўсё, калі пачалі аднаўляць разбураны будынак інстытута, яго проста вывезлі на звалку разам са смеццем.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Віцебскі раён.

Начальнік аддзела адукацыі Віцебскага райвыканкама Вольга Рязанова:

— У старасельскай школе пазнапа вядзецца рамонт. У прыватнасці, мяняюць вокны, займаюць рознымі рамонтнымі работамі, у тым ліку і капітальнымі — рамонтаваў дах. Калі завяршыцца рамонт школы, абавязкова зоймемся рамонтам музея.

Калі і ў якім годзе будзе адрамантаваны памяшканні музея, націльна раённай сістэмы адукацыі не агучыла. Але адзначыла, што прасьба паскорыць гэты працэс абавязкова будзе ўлічана.

УНІКАЛЬНЫЯ КНІГІ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ ПРЫВЕЗЛІ З ГЕРМАНІІ Ў МІНСК

Кнігі беларускага першадрукара з фонду Верхнялужыцкай навуковай бібліятэкі з нямецкага горада Герліца будуць прадстаўлены ў Нацыянальнай бібліятэцы на выставе «Францыск Скарына: падарожжа на Радзіму».

Як паведамілі ў аддзеле галерэйна-выставачнай дзейнасці бібліятэкі, кнігі будуць экспанаваныя 4-13 кастрычніка. Наведвальнікі змогуць убачыць 11 выданняў Скарыны, у тым ліку тыя, якіх няма ў зборах Беларусі, — кнігу «Бытне» з гравіраваным тытульным лістом, чатыры кнігі Царства са знакамітым партрэта аўтара, а таксама першую Біблію, выдадзеную ў 1518-1519 гадах у Празе.

Выстава будзе праходзіць у рамках сумеснага праекта Міністэрства культуры і Пасольства Федэратыўнай Рэспублікі Германія ў Беларусі.

«Мінск-Навіны».

ЗНОЎ ХОЧАЦА Ў РЫМ!

Магілёўскія тураператары падводзяць вынікі летняга сезона і фарміруюць прапановы на Каляды і Новы год.

У параўнанні з пастрызісімным сезонам 2011 года, сёлетні прынёс прыбыткі: попыт на замежныя туры ўлетку падавоўся, а на некаторых напрамках павялічыўся ўтрая.

Напэўна, у людзей з'явіліся грошы на добры адпачынак, — каментуе дырэктар дзяржаўнага прадпрыемства «Магілёўабтурсты» Алена Карпенка. — Народ захацеў цывілізаванага і пазнавальнага адпачынку. У нас летам карысталася вялікім попытам уся Еўропа — Чэхія, Францыя, Іспанія, Італія. Эканамічныя аўтобусныя туры з экскурсійнымі праграмамі плюс невядлікі адпачынак. Кошт паездкі — ад 250 еўра, у залежнасці ад насычанасці праграмы і ўзроўню сэрвісу.

Павялічылася колькасць ахвотных адпачыць на ўзбярэжжы Чорнага мора — у Крым і ў Адэсе. Туды пацягнулі і людзі, якія раней аддавалі перавагу Турцыі і Егіпту, але цяпер з-за кошту, які вырас істотна, не могуць сабе гэтага дазволіць.

Увосьень папулярнасцю карыстаюцца экскурсійныя туры па Беларусі, у Кіев і Санкт-Пецярбург. Яны даступныя па цене і ўносяць разнастайнасць у жыццё менавіта вясенняй парой. Між тым, магілёўскія турфірмы ўжо робяць прапановы на Каляды і Новы год.

— Пражад адкрыты, — сказала Алена Карпенка. — У асноўным набываюць туры еўрапейскага кірунку: ад 280 еўра будзе каштаваць перадкальндны тыдзень у Германіі, Чэхіі, Францыі. А вось у паўночныя краіны, напрыклад у Фінляндыю, паехаць будзе даражэй — прыкладна 600 еўра. Падобныя туры на Новы год, у тым ліку і вельмі цікавыя, ёсць і ў межах Беларусі.

Ілона ІВАНОВА.

ФОТАВЫСТАВА Ў ГОНАР 1150-ГОДДЗЯ ПОЛАЦКА АДКРЫВАЕЦА Ў ПАРЫЖЫ

Фотавыстава, прысвечаная 1150-годдзю Полацка, адкрылася ўчора ў штаб-кватэры ЮНЕСКА ў Парыжы, паведаміў дырэктар Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка Тамара Джумантаева.

1150-годдзе Полацка прызнана ЮНЕСКА адной з найважнейшых міжнародных памятных дат і ўключана гэтай міжнароднай арганізацыяй у календар 2012-2013 гадоў. Рашэнне было прынята на 36-й Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА ў Парыжы. Увясенне юбілею старажытнага беларускага горада ў ганаровы спіс сведчыць аб значнасці гэтай падзеі для сусветнай культуры. У сувязі з гэтым горад-юбіляр атрымаў магчымасць правесці выставу ў штаб-кватэры ЮНЕСКА.

У Парыжы прадстаўлена фотавыстава «Полацк старажытны — Полацк сучасны». Яе склалі больш як 60 работ фотажурналіста Ігара Супраненкі, якія расказваюць аб горадзе і гараджанам. Чатыры пары фатаграфій паказваюць адны і тыя ж аб'екты, знятыя з аднаго і таго ж пункта з рознай і стагоддзе.

На думку Тамары Джумантаевай, фотавыстава адкрые неведвальнікам новыя грані беларускага горада, пакажа яго дынамічнае развіццё.

Экспазіцыя будзе экспанавана па 9 кастрычніка. БЕЛТА.

■ Чалавек сярод людзей

«Даўгалецце — гэта ў спадчыну»

...Як на свой узрост, дык Любоў Льюўна Калядка яшчэ вельмі маладжава і бадзёрая. Усмехаецца: «Хіба ж я думала, што дажыву да гэтых гадоў?!»

Так склалася, што ў сям'і яна была адна. Бацька паехаў на заробкі ў Амерыку ды так і не вярнуўся, пісаў лісты, прысылаў фотакарткі, там і памёр. А дзятчынча скончыла ўсяго два класы мясцовай школы. Мела здольнасці да матэматыкі. Але ж, каб неяк выжыць, трэба было дапамагачь маці па гаспадарцы, працаваць...

Якраз праца, калектывізацыя, да якой аднавіваючы стабіліся вельмі насцярожліва, зрабілі ёй ці не найбольшы падарунак Агітатарам за калгасы быў Герасім — прыгожы сур'ёзны юнак з суседняй вёскі.

Пабраліся яны ў 1931-м. Ён брыгадзірам працаваў, пчаларом... Дзеці нарадзіліся. Жыць бы ды жыць! Калі б не вайна. Гаспадар быў ваеннаабавязаным, ішоў на фронт і не ведаў, што назаўсёды развітаецца з любімай жанкай і чвёркай малых.

А Любоў Льюўна ўсе гады ліхалецця пражыла ў роднай вёсцы — у голадзе і холадзе, у цяжкай працы і з адною думкай: «Толькі б зберагчы дзятэй». Невыносна цяжка было! Але ж Бог дапамог — выстаялі, дачкалася такой жаданай перамогі! Вось толькі радасць ад яе была азмрочана страшнаю весткай: светлым майскім днём 1945-га ў дом Калядкаў прынеслі пахавальную на мужа, што загінуў пад Кёнігсбергам.

Не ведае Любоў Льюўна, як перажыла гэту страту: — Жыццё раптам страціла сэнс, — успамінае яна. — І каб не дзеці, не праца...

Арала, касіла, даглядала жывёл, нарыхтоўвала ў лесе дрывы — ніякай работы не куралася! Толькі б падняць малых... Як цяжка ні было — адно.

Зрэшты, у гады маладосці ды і потым да яе, працавітай, акуратнай, заўсёды ветлівай з людзьмі, сваталіся небагата мужчыны. І можна было б паспрабаваць уладкаваць сваё сямейнае жыццё. Але яна не парушыла клятву, якую дала сама сабе: зберагла вернасць сваіму Герасіму Іванавічу, свайму першаму каханню.

Ці шкадуе аб гэтым? Кажа, што не. Ганарыцца тым, што дзеці шанавалі і шануюць яе, ва ўсім дапамагаюць. Сын Анатоль быў ваенным, на вялізныя вышы, памёр. А докці Валя, Галя і Людміла жывуць на Случчыне. У Любові Льюўны сям унучкаў, 12 праўнучкаў і 4 прапраўнучкі.

— Я, дзяткуй Богу, яшчэ трымаюся, — кажа яна. — Але ж без дапамогі дзятэй, людзей была б не варта. Як-нік 101 (!) гадок за спіной... Зрэшты ў нас, дзякаваць Богу, усе доўга жылі. Мама — 93, бабуля — 105. Даўгалецце — гэта мо ў спадчыну? І нягледзячы ні на што?

Галіна МАКАРЭВІЧ, г. Случч.

ЛЕПШЫЯ ГРЫБНІКІ — БАНКІРЫ

У Браслаўскім раёне адбыўся конкурс «Браслаўскі грыб-2012». Інакш як алімпіяды гэты фест, які праводзіцца вось ужо другі год запар, не назавеш. Як на сапраўднай алімпіядзе, трэба было выконваць строгія ўмовы. Суддзі ўважліва сачылі, каб грыбнікі не парушалі правілы. У прыватнасці, у залік ад спартсменаў прылічалі толькі восем пэўных відаў грыбоў, а на вагу іх трэба было пакласці ў канкрэтны час...

Фэст арганізавалі аддзел па справах моладзі, фізічнай культуры, спорту і турызму райвыканкама і раённая арганізацыя БРСМ. Удзельнічалі ў чэмпіянце «Браслаўскі грыб-2012» каманды ўстаноў і арганізацый, семі, а таксама асобныя спартсмены. Усяго для удзелу ў спаборніцтвах зарэгістравалася 16

Крынічка

Вядучая рубрыка Ірыны ТАМКОВІЧ, тэл. 287 18 27. № 28 (450)

Як перасадзіць расліны на іншае месца

Бяром пустацелы цыліндр, на ўнутраны бок якога наляпляем тканіну, папярэдне змочаную вадою ці намазаную (палоскамі) салідолам.

Канцы тканіны загортаем на верх цыліндра і трывала замацоўваем шпагатам. Надзяваем цыліндр на ствол так, каб не пашкодзіць галінкі, і ўціскаем яго ў грунт.

Затым асыражня адкопаван валокам зямлю і паступова заглябляем цыліндр да развітых каранёў.

Рукі размяшчам у ніжняй частцы кантэйнера паміж тканіны і цыліндрам і асыражня здзімаем яго, імкнучыся не разбурыць ком зямлі вакол каранёў і не пашкодзіць ствол і галінкі.

Тканіну прымаць неабавязкова, яна дапаможа захаваць грунт вакол каранёў. Яму засыпаем і паліваем.

Так можна перасаджваць расліны ва ўзросце ад 1 года да 5 гадоў ўвосень, ўвесну і ўлетку.

Раптам спатрэбіцца

Калі вы квасіце капусту ў бочцы, а за лета ў ёй з'явіўся пах гііласці, скарыстайце правяраны спосаб выпраўлення сітуацыі.

Саломея — рэч добрая. Але не трэба перасадзіць ёю яблык, як гэта часта раяць.

«Сусед-украінец прыйшоў па дыню»

Калі зірнуць, як той казаў, у глыбіню часоў, дык вырошчванне кавуноў для Беларусі вялікай экзатыкай не назавеш: некаторыя былі дастаткова звыклі ягады для многіх панскіх сядзіб.

— У нашай сям'і вырошчванне кавуноў і дынь стала ўжо сямейнай традыцыяй. Мая сяброўка Надзея Гаўрылаўна Каралева займаецца імі гадоў пяць.

Здавалася б, нічога складанага. Аднак чамусьці больш ніхто ў вёсцы Абчак пад Мінскам кавуны і дыні не вырошчвае.

Здавалася б, нічога складанага. Аднак чамусьці больш ніхто ў вёсцы Абчак пад Мінскам кавуны і дыні не вырошчвае.

Інфарм-укол

НАВОШТА ПРЫМАЦЬ СТАЦІНЫ?

Знізіць узровень халестэрыну ў крыві не заўсёды ўдаецца адной толькі дыетай і зніжэннем масы цела.

Харчовыя дабаўкі, як вядома, не лікі. Напрыклад, Брытанская дыетычная асацыяцыя рэкамендуе вітаміны і харчовыя дабаўкі з мінераламі асобам так званай катэгорыі рызыка, а таксама ў тых выпадках, калі карысць для хворэга даказана сур'ёзнымі навуковымі даследаваннямі.

Паводле слоў загадчыцы інфармацыйнага аддзялення №2 10-й гарадской клінічнай бальніцы Г. Мінска Наталлі ПАЛЯУКОВАЙ, сучасная медыцына не валодае дастатковай колькасцю аб'ектывных навуковых даных, якія б даказвалі, што прыём вітамінаў, антыаксідантаў і іншых харчовых дабавак палягчае развіццё атэрасклерозу.

ладым узросце і доўжача многія гады, таму на хуткі эффект разлічваць не даводзіцца.

Упершыню яшчэ ў 2001 годзе ў межах аднаго даследавання было даказана, што працяглы прыём аднаго са стацінаў дазваляе знізіць смяротнасць ад сардэчна-сасудзістых захворванняў атэрасклератычнага паходжання нават у тых пацыентаў, якія ўжо знаходзіліся ў групе рызыкі.

Такім чынам, стаціны — лідары ў лячэнні атэрасклерозу. Па сутнасці, стаціны пры лячэнні атэрасклерозу — усё роўна што антыбіётыкі пры лячэнні пнеўманіі.

Для падбору неабходнага рэпрадэта, які зніжае халестэрын, падбору аптымальнай дозы, вызначэння зыходнага ўзроўню ліпідаў і параметраў бяспекі, урач павінен накіраваць пацыента на лабараторнае даследаванне крыві.

Пасля супастаўлення паказчыкаў агульнага, «добрага» і «дрэннага» халестэрыну, з улікам фактараў рызыкі ўрач рэкамендуе неamedaментозную тэрапію, даць парады адносна зніжэння масы цела, падбар дыету, абзначыць аб'ём фізічнай актыўнасці.

На працягу месяца, як правіла, вы святвятца, наколькі бяспечны рэкамендаваны сродка для кантрэльнага пацыента.

Прыкладныя тэрміны, калі можна чакаць стацыйных змен пасля пачатку прыёму стацінаў:

2 тыдні — стацыйныя змены ў эндатэліі (унутранае выцісліце сасуды).

6 месяцаў — можна адзначаць змяшэнне колькасці боляў у сэрцы, што адбываецца на выніках тэста на велаэргометры;

1 год — можа істотна зменшыцца колькасць і інтэнсіўнасць боляў у сэрцы.

Некаторыя тыповыя забавоны ў сэнсе зніжэння халестэрыну і лячэння стацінамі.

Навуковыя даныя, атрыманыя ў апошнія гады, пераканана сведчаць, што няма ніякіх падстаў думаць, што зніжэнне халестэрыну прыводзіць да павелічэння агрэсіўнасці, дэпрэсіі і анкалагічных захворванняў.

Пры вымушанай адмене стацінаў адбываецца рэзкі выкід халестэрыну з печані;

Святлана БАРЫСЕНКА

Сяргей СТАРЫНАУ.

Што з морквой?

Амаль усе гаспадары ўжо сабралі ўраджай агародніны са сваіх градак.

Белая, шэрая і чорная гнілі. Гэта грыбковыя захворванні, якія часцей за ўсё працяюцца пры захоўванні.

Фамоз (сухая гніль). Гэта таксама грыбковае захворванне, пашкоджае ўсе часткі морквы.

Чорная гніль выяўляецца ў перыяд росту і захоўвання.

Каб не страціць ураджай з-за гніляў, прагравайце насенне перад пасевам.

якая вырасла з ужываннем хімікатаў.

Морква непатрабавальная да пажыўнасці глебы.

На градкі, прызначаныя для морквы, увесну ўносяць невялікую дозу, але толькі саспелага кампосту.

Морква сеець і падмарожанні, таму можна сеець яе вельмі рана.

Недапушчальныя папярэднікі: пастарнак, пятрушка, фенхель, селідэры, кабакон.

Морква — холадостойлівая культура, таму можна сеець яе вельмі рана.

Усходжасць залежыць таксама ад якасці насення.

Даты Падзеі Любі

Светны дзень жывёл. Адзначаецца па разашні Міжнароднага кангрэса прыхільнікаў руху ў абарону прыроды, які праходзіў у 1931 г. у Фларэнцыі.

1741 год — нарадзіўся Францішак Карпінскі, паэт, адзін з заснавальнікаў польскага сентыменталізму, асветнік.

1895 год — нарадзіўся Рыхард Зорге, вядомы саветкі разведчык, Герой Савецкага Саюза (1964, пасмертна).

1971 год — амерыканскі інжынер Рэй Томлісан накіраваў адначасова ўсім сваім знаёмым першы ў свеце e-mail: гэта быў тэкст выступлення прэзідэнта А. Лінкальна ў Гетсбургі.

Б'юло сказана. Пятрусь Броўка (1905—1980), народны паэт Беларусі: «Дарог у свеце вельмі многа, а ты між іх сваю знайдзі. Няхай нялёгка дарога — а ты ідзі, а ты ідзі!»

Крыжніца з 100 клеткамі і здымкамі. Цэнтры: Андрэй МІКАЛАЙЧУК. Клеткі з нумарамі 1-10 змяшчаюць здымкі і назвы аб'ектаў.

СЕННЯ

Table with 3 columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows for Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Брэст.

ЗАЎТРА

Weather forecast map of Belarus with temperature ranges and precipitation icons for various cities like Віцебск, Мінск, Магілёў, Гомель, Брэст.

УСМІХНЕМСЯ

Жанчына ўважліва слухае мужчыну, толькі калі ён размаўляе па тэлефоне з іншай жанчынай.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.